

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до організації самостійної роботи і проведення практичних занять

із навчальної дисципліни

«ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

(Міжнародні правила проведення змагань із дзюдо)

(для всіх освітніх програм Університету)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» (Міжнародні правила проведення змагань з дзюдо) (для всіх освітніх програм Університету) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Д. Ю. Стеценко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 64 с.

Укладач Д. Ю. Стеценко

Рецензент

Д. О. Безкоровайний, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичного виховання Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фізичного виховання, протокол № 1 від 30.08.2018.

ВСТУП

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Правила проведення змагань з дзюдо (далі – Правила) розроблені Всеукраїнською громадською організацією «Федерація дзюдо України» (далі – ФДУ) відповідно до Правил дзюдо Міжнародної федерації дзюдо – (далі – МФД) та визначають головні засади організації та проведення спортивних змагань з дзюдо, що проводяться на території України.

Правила є обов'язковими для всіх організацій, що проводять офіційні змагання з дзюдо на території України. Усі офіційні особи (представники команд, тренери, спортсмени, судді), які приймають участь у змаганнях, зобов'язані в своїх діях керуватися цими Правилами.

Будь-які ситуації, що не відображені в цій редакції Правил, трактуються відповідно до правил дзюдо Міжнародної федерації дзюдо. За умови внесення змін у правила МФД, ФДУ вносить відповідні зміни до правил проведення змагань з дзюдо в Україні.

1 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМАГАНЬ

1.1 Регламент змагань

1. Регламент (положення) змагань (далі – Положення), затверджений організатором заходу, поряд з Правилами, є головними документами, якими керується суддівська колегія та учасники змагань.

- 2. Головні розділи Положення: цілі та завдання змагання;
- строки та місце проведення змагання;
- організація та керівництво проведенням змагання;
- учасники змагань (організації, які беруть участь у змаганнях, вік, розряд, кваліфікаційна ступінь (кю або дан) і кількість спортсменів, які допускаються до змагань);
- характер змагань (змагання особисті, командні, особисто-командні, порядок визначення командної першості та система заліку);
- програма проведення змагань та вагові категорії;
- безпека та підготовка місць проведення змагань (організація, що відповідає за підготовку спортивної споруди);
- умови визначення першості та нагородження переможців і призерів;
- умови фінансування змагань та матеріального забезпечення учасників (прийом, розміщення учасників, які прибули з інших населених пунктів);
- строки та порядок подання заявок на участь у змаганнях;
- інші умови, що забезпечують якісне проведення конкретного змагання.

3. Зміни до Положення можуть бути внесені організатором заходу. Про всі зміни до Положення повинні бути поінформовані всі організації, що беруть участь у змаганні, не пізніше ніж за один місяць у разі проведення офіційних

всеукраїнських змагань та за 10 днів до початку у разі проведення регіональних змагань.

4. Положення має відповідати цим Правилам.

1.2 Характер та ранг змагань

1. Характер змагань визначається Положенням у кожному окремому випадку.

2. За умовами проведення змагання поділяються на такі:

- особисті;
- особисто-командні;
- командні.

3. В особистих змаганнях визначаються тільки особисті результати та місця кожного учасника у своїх вагових категоріях.

4. В особисто-командних змаганнях визначаються особисті місця учасників, а місце команди визначається залежно від особистих результатів її учасників відповідно до Положення.

5. У командних змаганнях команди зустрічаються одна з одною, і за результатами цих зустрічей визначаються місця команд.

6. Ранг змагання визначається відповідно до Єдиної спортивної класифікації України.

1.3 Система проведення змагань

1. Залежно від системи вибування учасників змагання проводяться:

- за олімпійською системою з втішними зустрічами від півфіналістів (дод. А);
- за коловою системою (дод. Б);
- за змішаною системою (дод. В).

2. Порядок зустрічей між учасниками в кожній ваговій категорії (командами), визначається шляхом жеребкування.

2 УЧАСНИКИ ЗМАГАНЬ

2.1 Вікові категорії

Вікові категорії визначаються правилами МФД.

Учасники змагань поділяються на такі вікові категорії:

– молодші діти:	до 11 років (від 9 до 10 років включно);
до 12 років (від 10 до 11 років включно);
до 13 років (від 11 до 12 років включно);
– діти:	до 14 років (від 12 до 13 років включно);
– молодші юнаки, дівчата:	до 15 років (від 13 до 14 років включно);
– юнаки, дівчата:	до 16 років (від 14 до 15 років включно);
– молодші кадети:	до 17 років (від 15 до 16 років включно);
– кадети:	до 18 років (від 15 до 17 років включно);

- юніори, юніорки: до 21 року (від 15 до 20 років включно);
- молодь: до 23 років (від 15 до 22 років включно);
- дорослі: 15 років і старші.

Спортсмен повинен досягти зазначеного віку в календарний рік проведення змагань.

2.2 Допуск учасників до змагань

1. Умови допуску учасників до змагань, їхня кваліфікація, а також перелік документів, що надаються у мандатну комісію, визначаються Положенням.

2. Заявки організацій на участь команд або спортсменів оформлюються за встановленою формою з обов'язковою наявністю завірених печатками підписів керівника організації, тренера та лікаря, що засвідчують відповідну підготовку учасників змагань (дод. Д).

Термін надання попередніх заявок визначається Положенням. Остаточна заявка на участь у змаганнях подається в період проведення мандатної комісії, але не пізніше, ніж за дві години до початку зважування.

3. Заявка для участі команди у змаганнях (допуск спортсменів до змагань зазначається у заявці) повинна містити такі дані:

- прізвище, ім'я учасника;
- рік народження;
- спортивне звання (спортивний розряд);
- кваліфікаційна ступінь (кю або дан);
- територіальна організація, яку представляє спортсмен;
- приналежність до фізкультурно-спортивного товариства;
- спортивний клуб, заклад фізичної культури та спорту;
- прізвище, ініціали тренера (ів);
- допуск за підписом лікаря та з печаткою медичної установи;
- підпис керівника та печатка установи, яка відправляє спортсменів на змагання;

– наявність полісів договору медичного страхування спортсменів, чинних на період проведення змагань.

4. Допуск учасників здійснюється мандатної комісією у складі представника організації, що проводить змагання, головного судді, головного секретаря, лікаря змагань і членів комісії, які перевіряють заявки та документи учасників на відповідність вимогам Положення.

5. Спортсмени, заявки на участь яких у змаганнях надані від представників команд, що не пройшли мандатну комісію у встановлені строки, до подальшої участі у змаганнях не допускаються.

6. Відповідальність за допуск учасників у спірних випадках несе представник організації, що проводить змагання.

7. Обов'язкова наявність полісів медичного страхування спортсменів, чинних на період проведення змагань.

2.3 Спортивні дисципліни (вагові категорії)

Змагання проводяться у спортивних дисциплінах (далі – вагових категоріях) відповідно до правил МФД.

Учасники змагань поділяються на вагові категорії (дод. Е).

У вікових категоріях чоловіків і жінок можуть проводитися змагання на звання абсолютного чемпіона без поділу учасників на вагові категорії. Мінімальна вага учасників таких змагань регулюється Положенням.

2.4 Зважування учасників

1. Процедура зважування встановлює відповідність ваги учасника в межах однієї з вагових категорій.

2. Порядок і час зважування учасників змагань указується в Положенні. Спортсмен, що запізнився або не з'явився на зважування у відведений час, до змагань не допускається.

3. За годину до офіційного зважування учасникам надається право на попереднє зважування (неофіційне зважування).

4. Учасник має право офіційно ставати на ваги тільки один раз.

5. Для кожної вагової категорії необхідно мати два комплекти ідентичних вагів. Чоловіки та жінки зважуються окремо в спеціально відведених кімнатах.

6. Учасники зважуються: чоловіки – у плавках, жінки в роздільному купальнику. Дівчата (до 18 років) повинні зважуватися у футболках (допуск 100 г).

7. Зважування проводить група офіційних осіб, призначених головним суддею змагань. Жінок зважують спортивні судді жіночої статі. Чоловіків – спортивні судді чоловічої статі. Лікар на зважуванні обов'язковий для зовнішнього огляду спортсменів і надання за необхідності медичної допомоги. Обладнання приміщення для зважування відповідно до додатка Ж.

8. На зважуванні учасник зобов'язаний показати документ, що засвідчує особу спортсмена, та інші документи, обумовлені Положенням.

9. Результати зважування заносяться в протокол, який підписується усіма членами групи зважування (дод. И).

10. У командних змаганнях до 16 років спортсмени виступають тільки у своїй ваговій категорії. У командних змаганнях молодших кадетів до 17 років і старші спортсмени мають право виступати у своїй або в наступній ваговій категорії.

11. На змаганнях допускається встановлювати межу перевищення до вагової категорії відповідно до затвердженого Положення.

2.5 Жеребкування

1. На чемпіонатах України серед кадетів, юніорів, молоді та дорослих, Кубку України жеребкування проводиться за день до першого змагання після засідання мандатної комісії.

2. У жеребкуванні беруть участь головний суддя, головний секретар, представник організації, що проводить змагання, головний тренер, старші тренери вікових груп та представники від кожної області.

3. Форма одягу для чоловіків – костюм (піджак і штани), зокрема краватка, ділове взуття, для жінок – костюм (штанний або зі спідницею), ділове взуття.

4. Мандатна комісія друкує один список для кожної вагової категорії, а технічні секретарі вивішують його у фойє (коридорі) поруч з кімнатою жеребкування для представників команд, щоб перевірити їх, але не пізніше ніж за 15 хвилин до початку жеребкування.

5. Необхідні зміни (виправлення) у вагових категоріях, написання прізвищ тощо повинні бути зроблені до жеребкування. Під час жеребкування і після нього внести зміни неможливо.

6. Протокол змагань повинні бути доступними представникам команд після жеребкування.

7. Внесення змін до протоколів змагань після жеребкування не дозволяється.

8. Порядок проведення жеребкування на чемпіонатах України серед молодших вікових груп, всеукраїнських турнірах визначається Положенням цих змагань.

2.6 Вимоги до костюма та гігієна учасника

1. Учасники змагань мають бути одягнені в спеціальну форму (дзюдогі), що використовується під час тренувань та змагань із дзюдо та відповідає таким вимогам:

- дзюдогі має бути виготовлена з бавовни чи схожого матеріалу та бути у належному стані (без дір і розривів). Матеріал дзюдогі не має бути надмірно жорстким і товстим, щоб не перешкоджати захопленням суперника. Штани та куртка повинні бути одного виробника та одного кольору;

- дзюдогі має бути білого кольору для учасника, що викликається першим і синього кольору для другого учасника;

- куртка має бути такої довжини, щоб повністю покривати 2/3 стегна, досить широкою, щоб ліва пола заходила на праву не менше ніж на 20 см на рівні нижньої частини грудної клітки;

- по всій довжині рукава між рукою та курткою повинен бути простір 10–15 см, відворот дзюдогі має бути завтовшки максимально 1 см і завширшки 4–5 см (дод. К);

- штани мають бути досить довгими, щоб закривати ноги максимально до гомілковостопного суглоба або мінімально до точки, розташованої на 5 см вище нього. Між ногою та штаниною має бути простір 10–15 см по усій довжині;

- міцний пояс завширшки 4–5 см, колір якого відповідає кваліфікації спортсмена, має бути обгорнутий двічі поверх дзюдогі й зав'язаний на рівні талії пласким вузлом, щільно фіксуючи куртку, не даючи їй можливості вільно

вилазити з-під нього. Довжина поясу має бути такою, щоб залишалися кінці завдовжки 20–30 см;

– учасниці мають одягати під куртку або міцну довгу футболку з круглим коміром, з короткими рукавами білого або майже білого кольору, яка заправляється у штани, або міцне біле або майже біле трико з короткими рукавами.

2. На дзюдогі допускається таке маркування:

– національна Олімпійська аббревіатура (на спині куртки). Висота букв 11 см.;

– державний герб (прапор) зліва на грудях. Максимальний розмір 100 см²;

– торговий знак виготовлювача розміром не більше 20 см² (спереду внизу куртки, спереду внизу на лівій штанині й на одному з кінців пояса). Дозволено розміщувати торговий знак виготовлювача на одному з рукавів, розміром 25 см х 5 см внизу куртки. Офіційним постачальникам IJF дозволяється розміщувати логотип IJF вище за їхню торгову марку впритул.

– нашивання на плечі (від коміра через плече вниз по рукаву з обох боків куртки) завдовжки не більше 25 см і завширшки до 5 см із рекламою або національними кольорами (допускається з обох боків);

– дозволяється розміщувати рекламу розміром 10 см х 10 см на кожному рукаві. Ці 100 см² реклами повинні розташовуватися нижче і впритул з нашиванням на плечі;

– прізвище спортсмена може бути написано на поясі, на лівій передній стороні низу поли куртки і зверху передньої частини штанів (максимум 3 см х 10 см). Також прізвище спортсмена може бути розташовано на спині над Олімпійською аббревіатурою (надруковано або вишите) так, щоб не заважати захвату супротивником куртки на спині. Розміри написів повинні бути максимум 7 см заввишки, і 30 см завдовжки. Цей прямокутник 30 см х 30 см повинен бути розташований на 3 см нижче за комір куртки. Позначення країни або номер спортсмена повинні бути на 4 см нижче під цим прямокутником.

3. Гігієна учасника:

– дзюдогі має бути чистою, сухою та без неприємного запаху;

– нігті на руках і ногах мають бути коротко обстрижені, натурального кольору;

– особиста гігієна учасників має бути на належному рівні;

– довге волосся має бути зав'язане так, щоб не створювати незручності супернику (волосся має бути перев'язане стрічкою для волосся з гуми чи схожого матеріалу та не має містити яких-небудь жорстких чи металевих компонентів. Голова не має бути покрита, за винятком пов'язки медичного характеру);

– на тілі учасників не повинно бути твердих предметів.

4. Будь-який учасник, який не виконує вимоги цієї статті, втрачає право брати участь у змаганнях, його супернику присуджується перемога

«ФУСЕН-ГАЧІ», якщо поєдинок не почався або «КІКЕН-ГАЧІ», якщо поєдинок вже стартував, відповідно до правила «більшості з трьох».

5. На учасників змагань покладається повна відповідальність за відповідність їхньої форми (дзюдогі) вимогам правил проведення змагань з дзюдо на день змагань.

6. Для контролю форми використовується спеціальний вимірювальний пристрій «СОКУТЕЙКИ».

7. За наявності сумнівів рефері може перевірити відповідність форми учасника. Якщо форма не відповідає вимогам Правил, рефері після консультації з боковими суддями й одноголосному рішенні може дискваліфікувати учасника, проінформувавши про це суддівську комісію і головного суддю. У разі розбіжності суддів необхідно отримати консультацію у суддівської комісії та прийняти остаточне рішення. Учасник, що отримав дискваліфікацію за невідповідність форми вимогам Правил, допускається до участі в утішних сутичках.

8. Захисні засоби (еластичний бандаж, пов'язки) використовуються за бажанням учасників.

2.7 Обов'язки і права учасників

1. Учасник зобов'язаний:

- чітко дотримуватися Положення та Правил змагань;
- виконувати вимоги суддів;
- своєчасно виходити на татамі за викликом суддівської колегії;
- бути коректним по відношенню до усіх учасників змагань і глядачів.

2. Учасник має право:

- своєчасно отримувати необхідну інформацію про хід змагань;
- отримувати інформацію про рішення, прийняті суддівською комісією через офіційного представника своєї команди.

2.8 Представники команд, тренери

1. Посередником між суддівською колегією змагань і спортсменами (тренерами) команди є представник команди.

2. Якщо команда не має представника, його обов'язки виконує тренер або капітан команди.

3. Представники команд повинні знаходитися на місцях, спеціально відведених для них.

4. Представник команди не може бути одночасно суддею та лікарем даних змагань.

5. Представник команди виконує такі функції:

- бере участь у проведенні жеребкування;
- бере участь у роботі спільних нарад з суддями, де може висловлювати зауваження до роботи суддів тільки на підставі конкретних положень Правил, затверджує результати кожного дня та змагань загалом;

– відповідає за дисципліну учасників команди й забезпечує своєчасну явку їх на змагання.

– 6. Представнику команди забороняється втручатися у рішення суддів і осіб, які проводять змагання, а також здійснювати дії, що ображають суддів.

– 7. За порушення або невиконання своїх обов'язків представник команди може бути відсторонений від виконання своїх обов'язків.

– 8. Під час проведення сутички тренер має право давати вказівки своєму спортсмену, перебуваючи на спеціально відведеному для цього місці біля татамі й не втручаючись у роботу суддів.

9. Поведінка тренерів під час поєдинків:

– тренери повинні сидіти на спеціально відведених для них місцях до початку поєдинку;

– тренери не мають права давати вказівки учасникам під час боротьби;

– тренери можуть давати вказівки своїм учасникам тільки під час пауз (між командами «МАТЕ» і «ХАДЖІМЕ»);

– після закінчення паузи й початку боротьби («ХАДЖІМЕ») тренери повинні знову дотримуватися тиші та не жестикулювати;

– якщо тренер не дотримується цього правила, йому виноситься перше попередження;

– якщо тренер поводить себе так само і в подальшому, він здобуває друге попередження і видаляється зі змагальної зони, без права заміни;

– якщо тренер продовжує вести себе неналежним чином за межами змагальної зони, він буде покараний дискваліфікацією зі змагань.

3 СУДДІВСЬКА КОЛЕГІЯ

3.1 Склад суддівської колегії

1. Склад суддівської колегії затверджується ФДУ, або організацією що проводить змагання.

2. До суддівської колегії змагань входять:

– суддівська комісія;

– головний суддя;

– головний секретар;

– комісари татамі;

– рефері;

– бічні судді;

– судді-секундометристи;

– судді-інформатори;

– судді при учасниках

– секретарі;

– технічні секретарі;

– лікар змагань;

– комендант змагань.

3. Сутичку спортсменів судить бригада в складі: рефері, два судді (із системами відео контролю), комісар татамі, судді-секундометристи, судді-інформатори та технічний секретар. Дії спортсменів оцінює бригада суддів: рефері й два судді з системами відео контролю. Кожен із них приймає рішення з оцінки дій спортсменів самостійно так під час розгляду суперечливих моментів зобов'язаний аргументувати свої дії відповідними пунктами Правил.

4. Оцінки та покарання спортсменів рефері показує першим. Якщо судді не згодні, вони висловлюють своє рішення за допомогою системи радіозв'язку (або в інший спосіб), відповідно до правила «більшість із трьох» (якщо двоє суддів мають однакову думку при винесенні будь-якого рішення (оцінки, покарання або їх скасування), то воно приймається всією бригадою суддів).

5. Суддя зобов'язаний мати суддівську форму, затверджену ФДУ, документ, що підтверджує кваліфікаційну категорію спортивного судді, суддівську емблему відповідної категорії.

6. Розрахунок необхідної кількості суддів для суддівства одного змагання представлений у додатку Л.

7. Свої дії судді зобов'язані виконувати відповідно з діючими Правилами.

8. Система відео контролю (care-system).

Система відео контролю, що визначена в дійсних Правилах, є виключною компетенцією суддів і комісара татамі, і ніхто не може втручатися або визначати порядок її використання поза вказаними Правилами.

Використовується в наступних випадках:

- для контролю поточної зустрічі комісар татамі або члени суддівської комісії можуть переривати, зупиняти зустріч і проводити наради з рефері й суддями для оперативного розбору складних ситуацій і прийняття правильного рішення;

- комісар татамі може ствердним жестом показати на відсутність необхідності обговорення всіма суддями (без зупинки зустрічі), коли, на його думку, і/або після перегляду відео контролю, його думка відповідає прийнятому рефері та суддями рішенню.

Обов'язково переглядати повтор у «Системі відео контролю» для підтримки суддівських рішень, прийнятих на татамі, з таких питань:

- будь-які рішення, пов'язані з діями, що збігаються з часом закінчення головної зустрічі;

- контратаки, коли може бути складність у визначенні, хто з учасників першим впав на спину, що впливає на результат зустрічі;

- помилка у визначенні учасника (білого або синього), якому дали оцінку;

- у разі винесення покарання «ХАНСОКУ МАКЕ».

Перегляд «системи відео контролю» і подальша взаємодія з рефері й бічними суддями, залишається на розсуд комісара татамі або головного судді змагань.

Нікому не дозволено користуватися або просити скористатися системою відео контролю, крім суддів, які обслуговують цю сутичку, комісара татамі та головного судді змагань.

3.2 Головний суддя

1. Головний суддя спільно з суддівською комісією здійснює керівництво з проведення змагань відповідно до Положення та Правил. Він відповідає за проведення змагань перед організацією, що проводить ці змагання.

Функції головного судді:

- перевіряє готовність до змагань усіх приміщень, обладнання, інвентарю, їхню відповідність вимогам Правил, складає Акт прийому місця проведення змагань, за наявності необхідної документації;
- проводить засідання суддів змагань спільно з представниками команд перед початком змагань, після закінчення кожного дня змагань, а також у тих випадках, коли виникає необхідність;
- організовує та контролює жеребкування учасників;
- організовує та контролює зважування учасників;
- керує роботою суддів при учасниках;
- керує роботою комендантської групи;
- затверджує графік ходу змагань;
- скасовує проведення змагань, якщо місце проведення змагань, обладнання чи інвентар не відповідає вимогам Правил до їхнього початку, (рішення приймається спільно з представником провідної організації);
- оголошує перерву або припиняє змагання в разі несприятливих умов, що заважають нормальному проведенню;
- вносить зміни до Програми або графік проведення змагань, у разі обґрунтованих причин;
- оголошує попередження або відсторонює від виконання своїх обов'язків представника (тренера, капітана команди), який допустив грубість по відношенню до суддів або не виконує своїх обов'язків;
- перед початком змагань, після закінчення кожного дня змагань проводить засідання з судьями змагань, а також у тих випадках, коли виникає необхідність; аналізує їхню діяльність, звертає увагу на помилки, робить зауваження, дає установки;
- у разі необхідності дає роз'яснення з того чи іншого рішення, прийнятого судьями тренерам або представникам команд;
- комплектує бригади суддів на фінальний блок;
- за підсумками змагань дає оцінку роботі суддів;
- має право відсторонити від роботи будь-якого суддю за грубі порушення.

3.3 Головний секретар

Головний секретар керує роботою секретаріату змагань:

- входить до мандатної комісії та призначає секретарів на зважування;
- бере участь у проведенні жеребкування;
- складає Програму та графік проведення змагань;
- веде протоколи змагань;
- складає порядок зустрічей за коловою системою змагань;
- контролює оформлення протоколів сутичок;
- оформляє розпорядження та рішення головного судді;
- представляє головному судді результати змагань на затвердження та необхідні дані для підсумкового звіту.

3.4 Комісар татамі

Комісар татамі під час змагань розташовується за суддівським столом і виконує такі функції:

- у разі відсутності судді-інформатора викликає на татамі суддів, спортсменів, представляє учасників пар, а також оголошує результат;
- здійснює контроль правильності суддівства на татамі, виконанням обов'язків технічними секретарями, судьями на табло, судьями при учасниках;
- комплектує бригади суддів на кожну сутичку за винятком тих випадків, коли цю функцію виконує головний суддя або проводиться комп'ютерне жеребкування суддів.

3.5 Рефері

1. Рефері веде поєдинок та керує суддівством зустрічі. Оголошує оцінки й покарання відповідно до Правил. Стежить за тим, щоб його рішення правильно фіксувалися на табло. Зазвичай перебуває у межах робочої зони.

2. Рефері повинен переконатися у тому, що майданчик для змагань, електронне табло, форма, гігієна учасників і т. д. перебувають у належному стані перед початком сутички.

3. У тих випадках, коли обидва спортсмени перебувають у положенні боротьби лежачи, розвернувшись обличчям до краю робочої зони, рефері може спостерігати за діями спортсменів, зайнявши положення у зоні безпеки.

4. Перед початком змагань має ознайомитися зі звуком гонгу чи іншого сигналу, що позначає закінчення часу поєдинку на їхньому татамі, місцем перебування лікаря або медичного помічника. Здійснюючи контроль майданчика для змагань, рефері має звернути увагу на те, щоб поверхня татамі була рівною та чистою, без щілин між матами, і щоб дзюдогі учасників відповідали вимогам Правил.

5. Рефері має стежити за тим, щоб глядачі або фотографи не створювали небезпеки або ризику травми для учасників.

6. Рефері має залишати змагальну зону під час презентацій чи будь-яких тривалих перерв у програмі змагань.

7. Необхідні у процесі поєдинку команди, оголошення оцінок і покарань рефері супроводжує відповідним жестом (дод. М).

3.6 Судді

1. Двоє суддів перебувають за столом татамі та здійснюють суддівство поєдинку спільно з рефері, перебуваючи на зв'язку за допомогою бездротової радіосистеми (навушники, мікрофон), або в інший спосіб і допомагають рефері, використовуючи систему відео контролю (care-system), приймають рішення відповідно до правила «більшості з трьох».

2. Якщо суддя помічає помилку на табло, він має звернути на неї увагу рефері.

3. Якщо учасник змушений замінити будь-яку частину форми за межами майданчика для змагань, або йому необхідно тимчасово залишити зону змагань, після того як зустріч почалася, з причини, яку рефері порахував важливою, один із суддів, або вільний суддя, не працюючий у цій зустрічі, має обов'язково пройти з учасником, щоб переконатися, що нічого небезпечного не сталося.

4. Якщо стать учасника, вимушеного замінити будь-яку частину костюма за межами майданчика для змагань, не збігається зі статтю судді, то супроводжувати учасника має призначена офіційна особа відповідної статі.

3.7 Технічний секретар, суддя на табло, суддя-інформатор

1. Технічний секретар розташовується за столом комісара татамі й заповнює необхідні граfi суддівського протоколу (оцінки, час сутички, якість перемог тощо). Після закінчення кожної сутички суддівський протокол передається до секретаріату.

2. Суддя на табло розташовується за столом комісара татамі й у процесі кожної сутички за допомогою технічних засобів здійснює показ прізвищ учасників, а також оцінок і покарань після того, як рефері оголосив їх. У разі відсутності або відмови електронного табло оцінки та покарання показуються на ручному механічному табло. Здійснює хронометраж часу сутички, а також часу утримання на електронному табло, а в разі відмови або відсутності електронного табло за допомогою механічного хронометра.

3. Суддя-інформатор оголошує програму та порядок проведення змагань, представляє учасників кожної сутички й оголошує результат кожної сутички.

3.8 Судді при учасниках

1. Перевіряють перед початком кожної зустрічі наявність спортсменів, а в разі їхньої відсутності повідомляють про це комісару татамі.

2. Знайомлять спортсменів із Програмою змагань та послідовністю виходу учасників на татамі.

3. Супроводжують спортсменів до татамі й назад, після закінчення сутички.

4. Супроводжують у зону проведення допінг-контролю тих спортсменів, яких визначає служба допінг-контролю.

5. Перевіряють наявність і супроводжують у зону проведення нагородження для здійснення процедури нагородження спортсменів – переможців та призерів змагань.

3.9 Лікар змагань

1. Входить до складу комісії з приймання місць змагань.
2. Перевіряє правильність оформлення заявок.
3. Бере участь у зважуванні, проводить зовнішній огляд спортсменів;
4. Здійснює медичне обстеження у процесі змагань і надає допомогу згідно з Правилами.
5. Стежить за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог у місцях проведення змагань.
6. Після закінчення змагань подає звіт головному судді змагань про медичне обслуговування змагань із зазначенням випадків травм і захворювань.
7. Офіційний лікар команди повинен мати медичну освіту. Він – єдина особа, кому дозволено сидіти в позначеному місці й мати відмінності, наприклад, носити нарукавну пов'язку з червоним хрестом.
8. Лікарів необхідно інформувати щодо поправок та інтерпретацій правил.

3.10 Комендант змагань

1. Комендант змагань відповідає за своєчасну підготовку й урочисте оформлення місць змагань, безпеку, розміщення та обслуговування учасників і глядачів, радіофікацію приміщення, підтримання порядку під час змагань, а також забезпечує всі необхідні заходи за вказівками головного судді.
2. Комендант змагань відповідає за підготовку та придатність до використання спеціального обладнання та інвентарю для проведення змагань відповідно до діючих Правил.

4 ПРАВИЛА СУДДІВСТВА

4.1 Змагальний майданчик

1. Майданчик для змагань – це площадка, покрита татамі з мінімальними розмірами 14 x 14 м та максимальними – 16 x 16 м (дод. Н). У змаганнях серед вікових категорій «молодші діти» допускається 10 x 10 м.
2. Майданчик для змагань ділиться на дві зони. Внутрішня площа для змагань називається робочою зоною та повинна мати мінімальний розмір 8 x 8 м (допускається 7 x 7 м) або максимальний – 10 x 10 м. У змаганнях серед вікових категорій «молодші діти» допускається 6 x 6 м. Майданчик за робочою зоною називається зоною безпеки й повинен бути завширшки не менше 3 м. Для проведення змагань на декількох майданчиках, розміщених упритул, необхідна зона безпеки між ними повинна бути шириною 4 м (допускається 3 м).
3. Робоча зона та зона безпеки повинні бути різного кольору. Робоча зона повинна мати колір, відмінний від зони безпеки та витримувати достатній

контраст, щоб уникнути ситуацій на краю, які вводять в оману. Рекомендовані кольори затверджені МФД.

4. Мати татамі, що мають розміри 1 х 2 м або 1 х 1 м, виготовлені зі спресованих полімерних матеріалів (піни). Технічні характеристики татамі мають відповідати вимогам МФД. Татамі повинні мати твердість та необхідну пружність для пом'якшення падінь уке, не повинні бути слизькими та надто грубими, викладатись без щілин, не повинні зміщуватись, а їхня поверхня має бути рівною.

5. Платформа не обов'язкова. Виробляється з твердих сортів дерев, повинна бути пружною. Розміри бокової грані приблизно 18 м, висота не більше 1 м (зазвичай 50 см або менш). (За умови використання платформи рекомендується застосовувати зону безпеки завширшки 4 м навколо робочої зони.

4.2 Забезпечення безпеки учасників та суддів

1. Порядок підготовки спортивних споруд та дотримання безпеки учасників і глядачів під час проведення змагань проводиться відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2025 «Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових спортивних та культурно-видовищних заходів».

2. З метою забезпечення безпеки глядачів та учасників, спортивні змагання проводяться тільки на спортивних спорудах, прийнятих до експлуатації державними комісіями, і за наявності актів підготовки спортивної споруди для проведення заходу (дод. П).

4.3 Устаткування

1. Табло оцінок.

Для кожного майданчика для змагань повинно бути два інформаційних табло, що показують рахунок горизонтально та розташовані за межами майданчика так, щоб їх легко могли бачити рефері, судді, комісар татамі, офіційні особи та глядачі. Розміри табло не повинні перевищувати 90 см заввишки і 2 м завширшки.

Табло відображає оцінки та покарання, отримані учасниками.

Табло повинно бути забезпечено приладом, який показує оцінки технічних дій і покарання, отримані учасниками.

Не зважаючи на використання електронних табло, завжди в резерві повинні бути механічні табло (дод. Р).

2. Контроль часу.

Для контролю часу сутички необхідно мати такі годинники: для контролю тривалості поєдинку – 1 шт.; для контролю часу утримання – 2 шт.; резервні – 1 шт.

У разі використання електронного табло механічні секундоміри використовуються для контролю у разі відмови електронної системи.

3. Прапорці контролю часу.

Для контролю часу поєдинку необхідно мати наступні прапорці:

- жовтий – контроль зупинки часу;
- зелений – контроль тривалості утримання.

Немає необхідності використовувати жовтий і зелений прапорці, коли працює електронне табло, проте ці прапорці повинні перебувати у резерві.

4. Сигнал закінчення часу поєдинку.

Для сповіщення арбітра про закінчення часу поєдинку використовується гонг або інший звуковий пристрій.

5. Секретарі, хронометристи та судді на табло повинні розміщуватись обличчям до рефері.

6. Зазвичай глядачі повинні розташовуватись не ближче, ніж 3 м від майданчика для змагань.

Годинник контролю часу та табло

Годинники й секундоміри повинні бути зручними в експлуатації. Їхню точність необхідно перевіряти перед початком і у процесі змагання.

Табло для оцінок повинно відповідати вимогам, встановленими Міжнародною федерацією дзюдо, і бути в розпорядженні арбітрів за необхідності.

Механічні секундоміри й табло повинні використовуватися одночасно з електронним обладнанням у разі відмови електронної системи. Механічне табло повинно бути в резерві.

4.4 Місце проведення змагань (робоча зона)

1. Боротьба проводиться в межах робочої зони. Кидок має бути початий, коли обидва учасники перебувають усередині або, принаймні, атакуючий спортсмен (торі) має контакт з робочою зоною. Будь-яка дія, що проводиться в момент, коли обидва учасники знаходяться за межами робочої зони, не може бути оцінена.

2. Усі дії можуть тривати (немає «МАТЕ») так довго, доки один з учасників торкається будь-якою частиною тіла робочої зони.

3. Винятки:

- якщо кидок розпочато в момент, коли тільки один з учасників має контакт з робочою зоною під час дії та обидва учасники виходять за межі робочої зони, дія може бути зарахована для оцінки, якщо кидок триває безперервно. Також будь-яка негайна контратака учасника, який був поза робочою зоною, під час початку кидка може бути зарахована для оцінки, якщо дія триває безперервно;

- у положенні боротьби лежачи дії можуть тривати за межами робочої зони, якщо утримання було відкрито всередині. Якщо під час утримання за межами робочої зони, коли атакований спортсмен (уке) переходить без зупинки до контратаки, то поєдинок триває;

- якщо кидок завершився за межами робочої зони й негайно один з учасників перейшов на утримання, больовий або задушливий прийом, то ця

техніка є дійсною (дозволена). Якщо під час боротьби в партері уке (спортсмен, що захищається), перехоплює контроль однієї з вище зазначених технік, в успішному продовженні, це також є дійсним (дозволеним).

4. Задушливі й больові прийоми, розпочаті в межах робочої зони поєдинку і мають ефективне продовження, можуть бути продовжені, навіть якщо спортсмени перебувають за межами робочої зони.

5. Після початку поєдинку учасники можуть залишити місце змагання лише з дозволу рефері. Дозвіл може бути наданий у виняткових випадках, таких, як необхідність замінити дзюдогі, яка порвалася чи забруднилася, коли учаснику необхідно надати медичну допомогу у випадках, передбачених правилами.

4.5 Тривалість поєдинку

1. Тривалість поєдинку визначається Правилами та Положенням:

- молодші діти до 11, 12–2 хвилини;
- молодші діти до 13 років – 3 хвилини;
- діти до 14 років – 3 хвилини;
- молодші юнаки та дівчата до 15 років – 3 хвилини;
- юнаки та дівчата до 16 років – 4 хвилини;
- молодші кадети до 17 років – 4 хвилини;
- кадети до 18 років – 4 хвилини;
- юніори та юніорки, молодь до 23 років, дорослі – 4 хвилини.

2. Тривалість додаткової зустрічі «ГОЛДЕН СКОР» за часом не обмежена.

3. Будь-який учасник має право на десяти хвилинний відпочинок між поєдинками.

4. Проміжки часу між командами рефері «МАТЕ» і «ХАДЖІМЕ», а також між «СОНО МАМА» і «ЙОШІ» не входять у тривалість часу поєдинку.

5. Рефері повинен знати тривалість поєдинку, перш ніж він вийде на татамі.

6. Сигнал про закінчення часу поєдинку дається гонгом або іншим подібним звуковим сигналом.

7. Для проведення змагань на декількох татамі одночасно необхідно, щоб звукові сигнали гонгів на цих татамі були різні.

8. Сигнал про закінчення поєдинку має перекривати шум глядачів.

9. Час утримання:

«ІППОН» – повні 20 секунд

«ВАЗА-АРІ» – 10 секунд і більше, але менше ніж 20 секунд.

10. Якщо утримання зафіксовано одночасно із сигналом про закінчення часу поєдинку або часу, що залишається до кінця поєдинку недостатньо для повноцінного утримання, то час, відведений для боротьби, триває до оголошення «ІППОН» (або еквіваленту) або команди рефері «ТОКЕТА» або «МАТЕ».

11. У цей час учасник, який потрапив на утримання (уке), може контратакувати, використовуючи задушливі чи больові прийоми. У разі здачі

або втрати свідомості учасника, що проводить утримання (торі), утримуваний учасник (уке), виграє поєдинок з оцінкою «ІППОН».

12. Будь-яка технічна дія, розпочата одночасно з сигналом про закінчення поєдинку, підлягає оцінці.

13. Будь-яка технічна дія, що проводиться після сигналу про закінчення часу сутички, не повинна оцінюватися, навіть якщо рефері не встиг дати команду «СОРЕ МАДЕ».

14. Незважаючи на те, що технічна дія збігається з сигналом про закінчення часу сутички, але, на думку рефері, вона не ефективна, він негайно повинен оголосити «СОРЕ МАДЕ».

4.6 Початок поєдинку

1. Перед початком кожного поєдинку рефері й судді мають зайняти вихідне положення та робочі місця, перш ніж учасники вийдуть на татамі.

2. В особистих змаганнях рефері має розташовуватися в центрі, у двох метрах від лінії, що з'єднує учасників в початковому положенні, обличчям до столу, де реєструється час. Судді мають зайняти місця за столом (із системою відео контролю).

3. У командних змаганнях, перед початком поєдинків, учасники повинні пройти церемонію поклонів, у такому порядку:

- рефері залишається на тому самому місці, що і в особистих змаганнях. За його сигналом дві команди виходять виділеною стороною, по черзі, по зовнішньому краю робочої зони, у порядку збільшення, так щоб найважчий учасник був ближче до рефері, зупиняючись обличчям до обличчя до іншої команди;

- за вказівкою рефері дві команди, після поклону при вході в робочу зону, рухаються вперед до стартової лінії, позначеної на татамі.

- за вказівкою рефері (жест – витягнуті паралельно вперед руки, з відкритими долонями), команди повертаються у напрямку до столу керівника татамі. Рефері дає команду «РЕІ», щоб усі учасники виконали уклін одночасно. Рефері уклін не робить;

- потім за вказівкою рефері (жест рук під прямим кутом передпліччя, долоні звернені один до одного) дві команди знову повертаються обличчям один до одного й за командою «РЕІ» усі учасники здійснюють одночасно уклін один одному);

- після закінчення церемонії поклонів, усі учасники команд виходять з робочої зони там, де й зайшли, чекаючи на зовнішньому краю татамі початку першої зустрічі учасників. У кожній зустрічі учасники повинні будуть виконати ту саму процедуру поклонів, як і в особистих змаганнях.

- після закінчення останньої по порядку зустрічі, рефері запрошує команди виконати дії, зазначені в пунктах а) і б), потім оголошує переможця. Церемонія поклонів виконується у зворотному порядку, ніж перед початком, спочатку уклін один одному, а вкінці в бік суддівського столу.

4. Учасники мають право робити поклон при вході й виході з робочої зони, хоча це й не обов'язково.

5. Після входу на татамі учасники повинні йти до входу в робочу зону одночасно.

6. Учасники не мають тиснути руки перед початком поєдинку.

7. Після того учасники прямують до центру краю робочої зони (зоною безпеки) на їхні місця відповідно до порядку (оголошений першим із правого боку й оголошений другим із лівого боку від позиції рефері) і зупиняються. За сигналом рефері учасники рухаються вперед на свої стартові позиції та вклоняються одночасно один одному. Потім роблять крок уперед лівою ногою. Після закінчення зустрічі й після того, як рефері оголосить результат, учасники одночасно повинні зробити крок назад з правої ноги та вклонитися один одному.

8. Якщо учасники не виконали уклін або зробили його неправильно, рефері має запросити їх зробити це. Усі поклони учасники повинні виконувати в стійці, згинаючись у поясі вперед під кутом 30°. Дуже важливо виконувати поклони правильно.

9. Сутичка завжди починається в положенні стоячи, за командою рефері «ХАДЖІМЕ».

10. Лікар змагань може попросити рефері зупинити сутичку у випадках, що загрожують здоров'ю учасника.

11. Тренери повинні сидіти у відповідних місцях, визначених для них перед початком боротьби.

12. Члени Суддівської комісії мають право переривати поєдинок.

13. Суддівська комісія може втручатися тільки в разі помилок, які потрібно виправити. Втручання Суддівської комісії та будь-яка зміна суддівських рішень відбувається тільки у виняткових випадках.

14. Учасникам змагань забороняється виконувати будь-які дії релігійного значення під час проведення змагань у змагальній зоні.

4.7 Перехід у боротьбу лежачи «НЕВАЗА»

1. Учасники можуть перейти в стан «НЕВАЗА» (боротьба лежачи) зі стійки в перерахованих нижче випадках. Однак, якщо при цьому не буде продовження боротьби, то рефері повинен дати команду обом спортсменам повернутися у стійку.

2. Ситуації, в яких перехід зі стійки в партер дозволений:

- коли учасник, завершивши кидок, без перерви переходить у стан боротьби лежачи, продовжуючи атакувати;

- коли один з учасників падає внаслідок невдалої спроби проведення кидка, інший учасник може скористатися нестійким положенням суперника та перевести його в положення боротьби лежачи;

- коли один з учасників переводить свого суперника в положення боротьби лежачи вдалим рухом, який не кваліфікується як техніка кидка;

– у будь-якому іншому разі, коли один з учасників падає або майже впав (випадок, непередбачений попередніми пунктами цієї статті), інший борець може скористатися положенням свого суперника для переходу в положення боротьби лежачи.

3. Винятки.

Коли один з учасників тягне свого суперника в положення боротьби лежачи не відповідно до вимог статті 28 і його суперник при цьому не отримує переваги, рефері має оголосити «МАТЕ» і покарати учасника, який вчинив цю дію, відповідно до статті 34 цього розділу, оголосивши йому «ШИДО». Якщо його суперник при цьому отримує перевагу та продовжує боротьбу лежачи, сутичка триває.

4.8 Команда «МАТЕ»

1. Рефері має оголосити команду «МАТЕ», щоб тимчасово зупинити сутичку, в ситуаціях, зазначених у цій статті й учасники повинні швидко повернутися на свої стартові позиції.

Для продовження поєдинку рефері дає команду «ХАДЖІМЕ».

2. У випадках, коли команда «МАТЕ» дається, щоб покарати «ШИДО», того, хто його заслуговує, учасники залишаються на місцях, не повертаючись на стартові позиції («МАТЕ-ШИДО-ХАДЖІМЕ»), крім випадків, коли «ШИДО» дається за вихід з робочої зони.

3. Даючи команду «МАТЕ», рефері повинен бачити учасників на той випадок, якщо вони не чують команду та продовжують боротьбу.

4. Ситуації, коли рефері повинен дати «МАТЕ»:

- коли один або обидва учасника виходять за межі робочої зони;
- коли один або обидва учасника виконують заборонені дії;
- коли один або обидва учасника отримують травму або захворюють;
- коли необхідно привести до ладу здюдогі одного або обох учасників;
- коли в боротьбі лежачи немає очевидного продовження дії;
- коли один з учасників встає в стійку або напівстійку з положення боротьби лежачи в той час, коли його супротивник знаходиться у нього на спині;
- коли один з учасників перебуває у стійці або встає у стійку з положення боротьби лежачи й піднімає свого супротивника, лежачого спиною на татамі й той обхватує ногами будь-яку частину тіла борця, що стоїть;
- коли один з учасників проводить або намагається провести больовий прийом або задушливе захоплення в положенні стоячи («ШИДО»);
- коли один або обидва спортсмени встають з положення лежачи в стійку без негайного продовження відповідно до Правил;
- захват «КАТА-САНКАКУ» у стійці;
- у будь-якому іншому разі, коли рефері визнає це необхідним.

5. Ситуації, коли рефері не повинен давати команду «МАТЕ»:

– рефері не повинен оголошувати «МАТЕ» для зупинки учасника (учасників), які виходять за робочу зону, якщо ситуація не є небезпечною, або відповідає вимогам Правил;

– рефері не повинен оголошувати «МАТЕ» у тому разі, коли учасник, який уникнув утримання, больового прийому або задушливого захоплення, потребує або просить відпочинку;

– коли обидва учасники встають у стійку з положення «неваза» та готові для подальшої боротьби.

6. Якщо рефері помилково оголосив «МАТЕ» під час боротьби лежачи й учасники поміняли позицію, то рефері може, якщо можливо, відповідно до правила «більшості з трьох» знову повернути спортсменів у попереднє положення та відновити поєдинок, запобігши тим самим ущемлення інтересів одного зі спортсменів.

4.9 Команда «СОНО МАМА» (не рухатись)

1. У тому разі, коли арбітр хоче негайно зупинити сутичку, не міняючи положення учасників, він дає команду «СОНО МАМА». Для продовження поєдинку дається команда «йюши».

2. Команда «СОНО МАМА» (не рухатися) дається тільки в положенні боротьби лежачи.

3. Коли арбітр оголошує «СОНО МАМА», він повинен уважно стежити за тим, щоб не мінялися захвати та положення учасників.

4. Якщо під час боротьби лежачи учасник, показує, що він травмований, арбітр, може, якщо необхідно, після оголошення «СОНО МАМА» розділити учасників. Потім після огляду повернути учасників у положення, перед яким було оголошено «СОНО МАМА» і дати команду «йюши».

5. Для оголошення покарання «ШИДО» команда «СОНО МАМА» не дається. Ця команда надається тільки стосовно консультації з суддями щодо покарання «ХАНСОКУ МАКЕ».

4.10. Кінець поєдинку

1. Рефері повинен оголосити «СОРЕ МАДЕ» і закінчити сутичку у випадках, зазначених у цій статті. Після оголошення «СОРЕ МАДЕ» рефері повинен тримати спортсменів у полі зору на той випадок, якщо вони не почули команду та продовжують боротьбу.

2. Рефері повинен, за необхідності, вимагати від учасників привести костюм в порядок, перш ніж оголошувати результат.

3. Після того як рефері оголосив результат, учасники повинні зробити крок назад, зробити поклін і покинути робочу зону зі свого боку татамі зоною безпеки.

4. Йдучи з татамі, учасники повинні мати свої дзюдогі заправленими у належний спосіб і не мають приводити форму до безладу чи розв'язувати пояс, поки не залишать зону проведення змагань.

5. Якщо рефері помилково вказав переможця, то два судді повинні домогтися, щоб він змінив це помилкове рішення, перш ніж він покине робочу зону, на якій прийнято рішення. Якщо член Суддівської комісії помітить помилку, то він може вказати суддям на неї, але як зазначено в наступному пункті 6, судді повинні прийняти рішення у належний спосіб.

6. Усі дії та рішення, прийняті рефері й суддями відповідно до правила «більшості з трьох», є остаточними та не можуть бути змінені.

7. Ситуації оголошення команди «COPPE MADE»:

- коли один учасник отримує оцінку «іппон» або «ВАЗА-АРИ-АВАСЕТ-ІППОН»;

- у разі відмови суперника від боротьби «КІКЕН-ГАЧІ»;

- у разі дискваліфікації «ХАНСОКУ МАКЕ»;

- коли один з учасників не може продовжувати боротьбу через травму;

- коли час, відведений для сутички, минув.

8. Рефері оголошує результат сутички:

- коли учасник, отримує оцінку «ІППОН» або його суперник отримує «ХАНСОКУ МАКЕ», оголошується переможцем;

- у разі наявності оцінених технічних дій «ВАЗА-АРИ»;

- коли немає оголошених оцінок або оцінки однакові (за «ВАЗА-АРИ»), незалежно від наявності різниці в покарання «ШИДО», результат сутички визначається в поєдинку «ГОЛДЕН СКОР», як в особистих, так і в командних змаганнях.

4.11 Поєдинок «ГОЛДЕН СКОР»

1. Коли встановлений час поєдинку закінчується, і виходить ситуація, передбачена підпунктом «в», пункту 8 статті 31, рефері оголошує «COPPE MADE», щоб тимчасово зупинити зустріч, і учасники повинні повернутися на свої стартові позиції.

2. Немає обмеження часу в поєдинку «ГОЛДЕН СКОР», але всі оцінки та покарання з попереднього поєдинку залишаються на табло.

3. Рефері оголошує «ХАДЖІМЕ» для початку поєдинку. Не має бути періоду відпочинку між закінченням основного поєдинку й початком поєдинку «ГОЛДЕН СКОР».

4. Перша оцінка в поєдинку «ГОЛДЕН СКОР» вирішує результат зустрічі.

5. Поєдинок закінчується, як тільки один з учасників отримує третє покарання «ХАНСОКУ МАКЕ». Після цього рефері оголошує «COPPE MADE».

6. Якщо під час поєдинку «ГОЛДЕН СКОР» один учасник проводить утримання та оголошено «осаекомі», то рефері повинен дозволити проводити утримання до 10 секунд («ВАЗА-АРИ»), або до команди «ТОКЕТА» чи «МАТЕ», або ж до виконання задушливого захоплення або больового прийому

будь-якого учасника, який призводить до негайного результату. У цьому разі учасник оголошується переможцем із відповідним рахунком.

Важливо пам'ятати про таке :

- якщо протягом початкових дев'яти секунд утримання утримуваний учасник успішно виконує больовий (задушливий) прийом або виходить з під утримання та негайно сам бере суперника на утримання, то такі дії зараховуються;

- якщо під час поєдинку «ГОЛДЕН СКОР» оголошується «ХАНСОКУ МАКЕ», покарання учаснику має виноситися так само, як і в звичайному поєдинку;

- коли рефері вирішить дати попередження одному з учасників, і це покарання віддає перемогу одному з учасників, він повинен спочатку проконсультуватися з суддями та винести рішення на підставі правила «більшість з трьох».

7. Спеціальні ситуації в «ГОЛДЕН СКОР»:

- якщо тільки один з учасників, який домігся права продовжити боротьбу в поєдинку «ГОЛДЕН СКОР» виявляє це бажання, а інший відмовляється, то учасник, який бажає боротися, оголошується переможцем «КІКЕН-ГАЧІ»;

- у разі, коли обидва учасники безпосередньо отримують «ХАНСОКУ МАКЕ» одночасно, обидва учасники виключаються зі змагань.

4.12 Оцінка «ІППОН»

1. Рефері оголошує «ІППОН» у тому разі, коли, на його думку, виконана технічна дія відповідає таким критеріям:

- учасник, здійснюючи контроль, кидає свого суперника на спину зі значною силою і швидкістю. Якщо під час падіння відбувається пережат без прямого падіння на спину, то це можна вважати «ІППОН», якщо ця дія відповідає вимогам Правил (дод. 12);

- коли учасник утримує суперника, який не може піти з положення утримання протягом 20 секунд після оголошення «осаекомі»;

- коли учасник двічі або більше разів поплескує рукою чи ногою, або голосом вимовляє «МАІТА» (здаюся), що є результатом утримання «ОСАЕКОМІ», задушливого прийому «ШІМЕ-ВАЗА» чи больового прийому «КАНСЕТСУ-ВАЗА»;

- якщо учасник стає недієздатним внаслідок впливу задушливого («ШІМЕ-ВАЗА») або больового («КАНСЕТСУ-ВАЗА») прийому.

2. Еквівалент.

У разі покарання спортсмена «ХАНСОКУ МАКЕ» його суперник оголошується переможцем.

3. Особливі ситуації:

- одночасні дії. Коли обидва учасники падають на татамі внаслідок одночасно проведеної атаки, і арбітри не можуть визначити, чия техніка переважала – оцінки не нараховуються;

- всі ситуації добровільного падіння в позицію «міст» розглядаються як «ІППОН».

4.13 Оцінка «ВАЗА-АРІ»

1. Рефері оголошує оцінку «ВАЗА-АРІ» у тому разі, коли, на його думку, виконана технічна дія відповідає таким критеріям:

- коли учасник, здійснюючи контроль, кидає суперника та в кидку частково відсутній один чи два з інших трьох елементів, необхідних для оцінки «ІППОН»;
- за кидок із перекатом згідно напрямкам, що вказані у додатку С;
- падіння на обидва лікті або обидві руки повинні оцінюватись «ВАЗА-АРІ»;
- падіння на один лікоть та таз (коліно) з негайним продовженням на спину повинно оцінюватись «ВАЗА-АРІ»;
- падіння на один лікоть та руку також «ВАЗА-АРІ»;
- коли учасник утримує свого суперника, який не може вийти з положення утримання, протягом 10 секунд або більше, але менше 20 секунд.

4.14 «ВАЗА-АРІ-АВАСЕТ-ІППОН»

Якщо один учасник у перебігу однієї сутички отримує другу оцінку «ВАЗА-АРІ», арбітр оголошує «ВАЗА-АРІ-АВАСЕТ-ІППОН».

4.15 Техніка утримання «ОСАЕКОМІ-ВАЗА»

1. Рефері оголошує «ОСАЕКОМІ» коли, на його думку, виконувана технічна дія відповідає таким критеріям:

- утримуваний учасник контролюється суперником і торкається татамі спиною, однією чи обома лопатками;
- контроль здійснюється збоку або згори.
- нога (ноги) і тіло того, що виконує утримання не повинні контролюватися ногами суперника;
- учасник, що виконує утримання, має займати своїм тілом положення повернувшись боком, грудьми або спиною до того, що атакується, тобто подібно до технічних дій «КЕСА-ГАТАМЕ», «КАМІ-ШИХО-ГАТАМЕ» або «УРА-ГАТАМЕ»;
- якщо в партері за межами робочої зони уже успішно перехоплює контроль однією зі згаданих технік у безперервній послідовності, утримання також є дійсним.

2. Утримання продовжується за межами робочої зони, якщо воно було оголошено в межах робочої зони.

3. Якщо учасник, який проводить утримання, міняє без втрати контролю над суперником положення утримання, час утримання триває до оголошення «ІППОН» (чи еквівалента), «ТОКЕТА» або «МАТЕ».

4. Якщо під час проведення утримання учасник, що перебуває у виграшному положенні, здійснює заборонену дію, рефері оголошує «МАТЕ», повертає учасників в початкове положення, оголошує покарання, (а в разі потреби і оцінку за утримання), потім поновлює боротьбу командою «ХАДЖІМЕ».

5. Якщо під час проведення утримання учасник, що знаходиться в програшному положенні, здійснює заборонену дію, рефері оголошує покарання без зупинки сутички. Проте якщо необхідно оголосити покарання «ХАНСОКУ МАКЕ», рефері після оголошення «соно тата» консультується з суддями, оголошує «мате», повертає учасників у початкове положення, оголошує «ХАНСОКУ МАКЕ» і закінчує поєдинок, оголошуючи «СОРЕ МАДЕ».

6. Якщо обидва судді вважають, що утримання зафіксовано, але рефері не оголосив «ОСАЕКОМІ», вони повинні оперативно сказати йому про це і, відповідно до правила «більшості з трьох», рефері повинен негайно оголосити «ОСАЕКОМІ».

7. «ТОКЕТА» оголошується, якщо під час проведення утримання, уке вдається обхопити (схресним захватом) своїми ногами ногу суперника, як зсередини, так і зовні.

8. За ситуації, коли уке приймає положення «міст», але торі продовжує здійснювати над ним контроль, «ОСАЕКОМІ» триває.

4.16 Больові прийоми

1. Больові прийоми дозволяється проводити на ліктьові суглоби шляхом їх перегину або обертання (скручування).

2. Проведення больового прийому має бути припинене, якщо уке переходить у положення стоячи та повністю контролює ситуацію.

3. Успішним проведенням больового прийому вважається, коли уке вимовляє слово «МАІТА» або багаторазово плескає по тілу суперника чи татамі руками (рукою) або ногами (ногою).

4. Забороняється виконувати больові прийоми в стійці («ШИДО»). Якщо такі дії привели до травми суперника, слідує покарання «ХАНСОКУ МАКЕ».

5. Дозволяється проведення больового прийому за межами татамі, якщо дія була почата в межах робочої зони, або як негайний перехід від кидка до больового прийому за межами татамі.

4.17 Задушливі прийоми

1. Задушливі прийоми проводяться шляхом здавлювання кровоносних судин шії або дихального горла суперника.

2. Забороняється проводити задушливі прийоми пальцями рук, полою своєї або чужої куртки, або кінцями свого чи чужого пояса.

3. Виконання задушливого прийому з розтягуванням прямої ноги заборонено («ШИДО»).

4. Проведення задушливого прийому має бути припинено, якщо уке переходить у положення стоячи й повністю контролює ситуацію.

5. Успішним проведенням задушливого прийому вважається, коли уке вимовляє слово «МАІТА» або багаторазово плескає по тулубу суперника або татамі руками (рукою) або ногами (ногою), або втрачає свідомість. У цьому разі рефері дає команду «ІППОН» і за необхідності запрошує лікаря.

6. Забороняється виконувати задушливі прийоми в стійці («ШИДО»).

7. Дозволяється проведення задушливого прийому за межами татамі, якщо дія була почата в межах робочої зони, або як негайний перехід від кидка до задушливого прийому за межами татамі.

8. У змаганнях серед кадетів і молодших вікових груп учасник, який не здався під час проведення задушливого прийому та втратив свідомість знімається зі змагань.

4.18 Заборонені дії та покарання

1. Заборонені дії поділяються на незначні («ШИДО») і серйозні («ХАНСОКУ МАКЕ»).

2. Рефері повинен оголошувати покарання «ШИДО» або «ХАНСОКУ МАКЕ» залежно від серйозності порушення.

3. Під час сутички можуть бути показані два «ШИДО», третє – це «ХАНСОКУ МАКЕ» (два покарання та дискваліфікація). «ШИДО» не дає очки іншому учаснику, тільки оцінки за технічні дії дають очки на табло. У кінці сутички, якщо рахунок рівний і в учасників різна кількість «ШИДО», то сутичка переходить у «ГОЛДЕН СКОР».

4. «Шидо» дається учаснику за місцем його вчинення, без повернення обох учасників на їхні формальні стартові позиції (для підтримки темпу зустрічі команда – «МАТЕ – ШИДО – ХАДЖИМЕ»), за винятком випадку, коли «ШИДО» дається за вихід із татамі.

5. Покарання у положенні боротьби лежачи повинні застосовуватися так само чином, як і в положенні «ОСАЕКОМІ».

6. У разі оголошення прямого покарання «ХАНСОКУ МАКЕ» учасник дискваліфікується та виключається зі змагання, поєдинок закінчується.

7. Перед оголошенням «ХАНСОКУ МАКЕ» рефері повинен проконсультуватися з суддями й винести рішення на підставі правила «більшості з трьох». Коли обидва учасники порушують правила одночасно, кожен з них повинен бути покараний відповідно до ступеню порушення. Якщо обидва учасники мали два покарання «ШИДО» і надалі кожен із них отримує наступне покарання, їм обом оголошують «ХАНСОКУ МАКЕ».

8. Яке б покарання не оголошував би рефері, він повинен зрозумілим жестом пояснити причину покарання.

9. Покарання може бути оголошено й після команди «COPE MADE» за те порушення, яке було скоєно під час поєдинку або, у виняткових випадках, за серйозні порушення, учинені після сигналу закінчення поєдинку, якщо результат поєдинку ще не був оголошений.

10. У разі негідної поведінки з боку спортсмена, який заслуговує на дискваліфікацію, дисциплінарна комісія ФДУ може виключити його з участі в інших змаганнях.

Покарання «ШИДО» (група незначних порушень)

«ШИДО» призначається будь-якому учаснику, який здійснив незначне порушення:

1) навмисне уникнення «КУМІКАТА» (захватів) для перешкоджання діям суперника;

2) прийняття в положенні стоячи, після взятих захватів «КУМІКАТА», виключно оборонної пози (зазвичай, більше ніж 5 секунд);

3) імітація атакуючих дій, що ясно показує, що не було жодного наміру кинути суперника («фальш атака»). «Фальш атаки» визначаються як: торі не має жодного наміру кидка; торі проводить атаку без «КУМІКАТА» або швидко розриває «КУМІКАТА»; – торі робить одну атаку або кілька повторних атак без виведення уке з рівноваги; – торі вставляє ногу між ніг уке для блокування можливої атаки;

4) у положенні стоячи утримання країв рукавів суперника без негайної атаки;

5) у положенні стоячи захоплення пальців однієї або обох рук суперника, блокуючи їх для перешкоджання його діям. Захоплення кисті або зап'ястя суперника лише з метою перешкоджання атаки карається «ШИДО»;

6) навмисне приведення у безлад свого дзюдогі, розв'язування або перев'язування поясу або штанів без дозволу арбітра, витягання назовні нижньої частини своєї дзюдогі. Спортсмену, який повільно приводить у порядок дзюдогі, після вказівки рефері, з метою затягування часу, може бути оголошено покарання «ШИДО»;

7) переведення суперника в положення боротьби лежачи не відповідно вимог до пункту 28;

8) вставляння пальця (пальців) усередину рукавів або низу штанів суперника;

9) у положенні стоячи будь-який захват, відмінний від «класичного» без негайного переходу до атакуючих дій. Наприклад – за пояс, схресний, однобічний, захоплення нижньої частини розправленої поли дзюдогі;

10) у положенні стоячи, до або після «КУМІКАТА» відсутність жодних атакуючих дій упродовж 45 секунд;

11) нетрадиційні захвати без негайної атаки: захват краю рукава (рукавів) суперника та загортання його (їх) догори (захват «пістоль»), захват краю рукава (рукавів) суперника і загортання його (їх) (захват «кишення»), однобічні захвати;

12) обхват суперника обома руками за тулуб для кидка («ведмежий захват»). Однак це не є «ШИДО», коли учасник торі або уке здійснює захват «КУМІКАТА» принаймні однією рукою. У такому разі торі або уке мають право охоплювати суперника для кидка («ведмежий захват»);

13) обмотування полою куртки або кінцем поясу будь-якої частини тіла суперника;

14) захоплення зубами дзюдогі (своєї або суперника);

15) впирання рукою (долонею), ногою (ступнею) прямо в обличчя суперника;

16) впирання ступнею або ногою в пояс, комір або відворот куртки суперника;

17) проведення задушливих захватів з використанням кінців свого пояса або поли куртки, або використовуючи лише пальці;

18) у положенні стоячи або положенні боротьби лежачи вихід за межі робочої зони або виштовхування суперника за межі робочої зони. Якщо учасник ставить одну ногу за межами робочої зони без негайної атаки або не повертає її безпосередньо в середину робочої зони, це карається «ШИДО». Дві ноги за межами робочої зони караються «ШИДО». За подібні одночасні дії покарання «ШИДО» оголошується обом учасникам. Якщо учасник виштовхується за межі робочої зони своїм суперником, то суперник карається «ШИДО». (Якщо учасники залишають робочу зону, вони не караються «ШИДО», коли атака проводиться в нормальній позиції);

19) затискання ногами тулубу («доджіме»), шиї або голови суперника (ножиці зі схрещеними ногами, при цьому коліна випрямлені);

20) збивання ногою або коліном кисті або руки суперника з метою звільнення від захоплення, або удар суперника по нозі, або щиколотці без застосування будь-якої технічної дії;

21) блокування рук суперника, заламування пальця (пальців) суперника з метою звільнення від захвату;

22) зривання захвату суперника двома руками;

23) уникнення захвату суперника за допомогою удару по його руці;

24) прикривання верхнього краю/вороту куртки своєї дзюдогі для запобігання захвату суперника;

25) змушування суперника однією або двома руками прийняти зігнуте положення, без негайної атаки, карається «ШИДО» за блокування;

26) дії з захопленням нижче пояса у стійці караються «ШИДО», за третій раз – «ХАНСОКУ МАКЕ»;

27) оббивання ногою ноги суперника без негайної атаки;

28) виконання задушливого прийому з розтягуванням прямої ноги суперника;

29) виконання больового та задушливого прийому в стійці.

Коментарі

Бригада суддів має право оголошувати покарання, керуючись Правилами та спортивними цілями.

У разі, коли рефері вирішує покарати учасника(ів), він повинен тимчасово зупинити сутичку, оголошуючи «МАТЕ», і оголосити покарання, вказуючи на того (тих), хто вчинив заборонену дію.

Перш ніж оголосити «ХАНСОКУ МАКЕ», рефері повинен проконсультуватися з суддями й винести рішення на підставі правила

«більшості з трьох». Коли обидва учасники порушують правила одночасно, кожен із них повинен бути покараний відповідно до ступеня порушення.

Якщо обидва учасники мали два покарання «ШИДО» і згодом кожен із них отримує подальше покарання, їм обом оголошують «ХАНСОКУ МАКЕ».

Покарання в боротьбі лежачи повинно застосовуватися так само, як й у випадках «ОСАЕКОМІ».

Якщо арбітр вирішує покарати учасника(ів), він повинен тимчасово зупинити поєдинок, оголошуючи «МАТЕ», повернути учасників у вихідне положення (стаття 28) й оголосити покарання, указуючи на того(тих) учасника(ів), хто вчинив заборонену дію (за винятком боротьби лежачи).

Коли один з учасників стягує свого супротивника в положення боротьби лежачи, і противник при цьому не отримує переваги у продовження боротьби лежачи, рефері тимчасово зупиняє сутичку («МАТЕ») й оголошує «ШИДО» учаснику (без повернення на стартові позиції).

«Класичним» захватом є захоплення правого боку дзюдогі противника за рукав, відворот, на рівні грудей, верхньої частини плеча або на спині лівою рукою й правою рукою на лівому боці дзюдогі противника за рукав, відворот, на рівні грудей, верхньої частини плеча або на спині й завжди вище пояса.

Як тільки учасник взяв схресний захват, що означає двома або однією рукою на протилежному боці спини, плеча, або руки суперника, він повинен відразу перейти до атакуючих дій, інакше рефері повинен покарати його «ШИДО».

Після взяття схресного захвату негайно повинні слідувати атакуючі дії. Аналогічне правило для захоплення за пояс і одностороннього захоплення.

Учасник не повинен бути покараний за захоплення двома руками на одному боці куртки противника, якщо це захоплення з'явився результатом «нирка» супротивника головою під руку. Учасник, який виконав «нирок» головою під руку без негайної атаки, отримує покарання «ШИДО».

Вставляючи ногу між ніг супротивника, без одночасної спроби проведення технічної дії, не може розцінюватися як «традиційний» захват, учасник повинен атакувати в цьому положенні, або повинен бути покараний «ШИДО».

«Неведіння боротьби». Зазвичай оголошується у разі відсутності дій одного або обох спортсменів протягом 45 секунд: немає атакуючих дій із боку одного або обох учасників.

Не потрібно карати за відсутність атакуючих дій, якщо рефері дійсно впевнений, що учасник дійсно готується до атаки.

Судді повинні карати учасника, який не прагне до швидкого взяття захвату, або який намагається не дати взяти захват супернику.

Дії «обмотування» полою куртки або кінцем пояса означає, що пояс або пола куртки повинні зробити повний оберт. Використання пояса або поли куртки як фіксатора під час виконання захвату (без обмотування) не підлягає покаранню, тобто блокування руки супротивника не карається.

Учасник може виконувати захват нижче пояса, якщо має захват атакуючою рукою на рукаві або на відвороті.

Якщо учасник виконує ведмежий обхват, а суперник контратакує, рефері повинен дати змогу закінчити дію. Якщо дія була результативною, оголошується оцінка «ВАЗА-АРІ» та «ШИДО» за ведмежий обхват, або «іппон».

Покарання «ХАНСОКУ МАКЕ» (група серйозних порушень)

«ХАНСОКУ МАКЕ» призначається будь-якому учаснику, який скоїв серйозне порушення (або мав два «ШИДО» за незначні порушення та знову здійснює легке порушення):

- застосування техніки «КАВАЗУ-ГАКЕ» (кидок суперника, обвиваючи ногою його ногу, повернувшись майже в той самий бік, що й суперник і падіння на нього;
- застосування техніки «КАНСЕТСУ-ВАЗА» у будь-якому місці, окрім ліктьового суглобу;
- підймання суперника, що лежить на татамі, і кидання його знову на татамі;
- збивання опорної ноги суперника зсередини під час проведення кидків типу «ХАРАІ-ГОШІ»;
- ігнорування вказівок арбітра;
- здійснення непотрібних вигуків, зауважень або жестів, образливих для суперника або рефері під час поєдинку;
- виконання технічних дій, що можуть травмувати або становити небезпеку для шиї або хребта суперника, або суперечать духу дзюдо;
- падіння прямо на татамі під час застосування або спроби застосувати технічні дії, такі як «УДЕ-ХИШИГІ-ВАКІ-ГАТАМЕ» (больовий прийом з падінням на руку);
- «пірнання» головою в татамі, нахилиючись уперед і вниз у разі проведенні або спроби проведення таких технічних дій, як «УЧІ-МАТА», «ХАРАІ-ГОШІ» тощо або падіння прямо назад у разі проведення або спроби проведення технічної дії;
- навмисне падіння на спину, у разі перебування суперника на спині, контролюючи його рухи;
- носіння твердих або металевих предметів (приховано або видимо);
- проведення третій раз атакуючих чи захисних дій однією або двома руками нижче пояса суперника в «ТАЧІ-ВАЗА». Захват ноги нижче пояса можливий лише, коли обидва суперники перебувають в очевидному положенні боротьби лежачи та дію «ТАЧІ-ВАЗА» закінчено;
- будь-яка дія, що суперечить духу дзюдо, може бути покарана прямою дискваліфікацією «ХАНСОКУ МАКЕ» у будь-який час поєдинку;
- усі ситуації, коли уке приймає положення «міст» для уникнення падіння на спину після атаки суперника, зараховуються як «ХАНСОКУ МАКЕ». Це рішення приймається з метою захисту учасників, для уникнення падіння небезпечним для здоров'я способом;
- виконання больового прийому в стійці, яке призвело до травмування суперника.

Коли учасник повторює незначні порушення та повинен бути покараний втретє «ШИДО», рефері, після консультації з суддями, має оголосити учаснику «ХАНСОКУ МАКЕ», це означає, що утретє «ШИДО» не оголошується як «ШИДО», а має бути оголошено безпосередньо «ХАНСОКУ МАКЕ». Поєдинок закінчується відповідно до статті 31.

У разі порушенні правил за пунктами 9, 11, 12 і 14 «Покарання «ХАНСОКУ МАКЕ», учасник зберігає право продовжити змагання у втішних зустрічах.

У разі «ХАНСОКУ МАКЕ» для обох учасників (в основний час або в «ГОЛДЕН СКОР») унаслідок третього «ШИДО» за негативне дзюдо, обидва учасники дискваліфікуються зі змагань.

Коли торі намагається провести технічні дії: «сеоі-отоші», «соде-цурікомі-гоші» із захватом обох рукавів, «коші-гурума» з обома захватами на комір, торкання головою татамі уже не карається «ХАНСОКУ МАКЕ». Ці приклади та ситуації можуть статись під час виконання інших подібних кидків.

Коментарі

1. «Обвиви». Якщо атакуючий під час кидка «обвиваючись» розвертається боком до атакованого (повертається обличчям у той самий бік, що і атакований), це розглядається як «КАВАЗУ-ГАКЕ» і карається «ХАНСОКУ МАКЕ».

Такі кидки, як «О-СОТО-ГАРІ», «О-УЧІ-ГАРІ» і «УЧІ-МАТА», з обвиттям ноги суперника дозволені.

2. Больові прийоми дозволені, починаючи з вікової категорії юнаки та дівчата до 16 років.

Однак вони заборонені для спортсменів молодшого віку.

3. Спроби проведення кидків із захопленням руки атакованого на больовий прийом («важіль ліктя») заборонені. Дії, при яких атакуючий не намагається кинути суперника виключно на спину, класифікуються як небезпечні. Проведення «ХАРАІ-ГОШІ», «УЧІ-МАТА» тощо із захопленням тільки однією рукою відвороту куртки суперника з положення подібного «УДЕ-ХІШІ-ВАКІ-ГАТАМЕ» (коли зап'ястя суперника захоплюється пахвою), може бути причиною травми і повинно бути покарано.

Заборонені дії руками нижче поясу

Захвати ніг або блокування:

Усі прямі атаки або блокування однієї або двома руками або однією або двома кистями нижче поясу заборонені.

Покарання – перший та другий випадок – «ШИДО», на третій раз – «ХАНСОКУ МАКЕ» (дод. Т).

Заборонені технічні дії та покарання для спортсменів молодших вікових груп викладені у додатку У.

4.19 Травми, хвороби, нещасний випадок, надання медичної допомоги

Результат поєдинку, коли один з учасників нездатний продовжувати боротьбу через травму, хвороби або нещасного випадку, отриманих протягом поєдинку, повинен оголошуватися рефері після консультації з суддями й лікарем, згідно з такими пунктами.

1. Травма:

– у разі, коли травма сталася з вини травмованого учасника, він вважається таким, що програв;

– у разі, коли травма сталася з вини суперника, перемога віддається травмованому учасникові;

– у разі, коли неможливо визначити причину травми, учасник, який не може продовжити боротьбу, вважається таким, що програв.

2. Хвороба.

Якщо учасник захворів у процесі поєдинку та не спроможний продовжувати боротьбу, переможцем оголошується його суперник.

3. Нещасний випадок.

Коли нещасний випадок відбувається через зовнішній вплив, після консультації з Суддівської комісією поєдинок повинен бути скасований або відкладений.

4. Медичний огляд:

– рефері повинен запросити лікаря для огляду учасника, який отримав важкий удар по голові або в область хребта, або якщо рефері впевнений, що є серйозна травма. Якщо лікар після огляду учасника, повідомляє рефері, що учасник не може продовжити боротьбу, рефері, після консультації з суддями, оголошує суперника переможцем рішенням «КІКЕН-ГАЧІ»

– учасник сам може попросити рефері запросити лікаря, але в цьому разі поєдинок припиняється та суперник оголошується переможцем рішенням «КІКЕН-ГАЧІ».

– лікар також може просити огляду свого учасника, але в цьому разі поєдинок припиняється та суперник оголошується переможцем рішенням «КІКЕН-ГАЧІ».

У тих випадках, коли судді визначили, що поєдинок не може бути продовжений, рефері закінчує поєдинок і оголошує результат відповідно до Правил.

Для кожного учасника на татамі допускається тільки один лікар. Якщо лікарю потрібна допомога асистента, він про це повідомляє рефері. Тренер ніколи не допускається на татамі під час змагань.

Тільки рефері може знаходитися поряд з травмованим учасником і контролювати, як вони надають допомогу відповідно до Правил.

Якщо протягом поєдинку учасник травмується внаслідок дій суперника та травмований не може продовжити боротьбу, судді приймають рішення на підставі цих Правил. Рішення за кожним випадком повинно бути прийнято на підставі того, що відбулося.

5. Медична допомога дозволяється в наступних випадках:

- незначна травма;
- у разі зламаного нігтя, лікарю дозволяється допомогти обрізати ніготь.

Така допомога надається на краю татамі. Учасника супроводжує суддя з бригади, що обслуговує сутичку, або будь-який інший вільний суддя.

6. Незначні травми можуть бути усунені самим учасником. Наприклад, у разі вибитого пальця, рефері зупиняє поєдинок, оголошуючи «МАТЕ» або «СОНО МАМА» і дозволяє учаснику вставити вибитий палець. Цю дію необхідно здійснити негайно без участі рефері або лікаря, і учасник може продовжити поєдинок. Учаснику дозволяється вправляти той самий палець два рази. У разі виникнення цієї ситуації в третій раз учаснику забороняється продовжувати поєдинок. Рефері після попередньої консультації з суддями в інтересах здоров'я учасника закінчує поєдинок і оголошує суперника переможцем («КІКЕН-ГАЧІ»).

7. Травма з кровотечею:

- у випадках кровотечі травма повинна бути обов'язково ізольована лікарем за допомогою пластиру, пов'язки, носових тампонів (дозволяється використання кровоостанавливаючих і кровоспинних засобів);

- рефері запрошує лікаря для надання допомоги в зупинці кровотечі. Рефері не дозволяє продовжувати поєдинок, поки кровотеча не зупинена.

Подібні травми, що кровоточать, можуть лікуватися два рази. У разі виникнення подібної кровоточивої травми в третій раз рефері (після консультації з суддями, Суддівської комісією) в інтересах здоров'я учасника закінчує поєдинок і оголошує суперника переможцем «КІКЕН-ГАЧІ».

У всіх випадках, коли кровотеча у спортсмена не може бути зупинена, суперник оголошується переможцем «КІКЕН-ГАЧІ».

Коли лікар запрошується для надання допомоги учаснику, ця медична допомога повинна бути виконана як можна швидше.

8. Будь-які види блювоти учасника приводять до програшу – результату «КІКЕН-ГАЧІ» на користь суперника.

9. У випадках, коли учасник навмисною дією травмує суперника, йому оголошується пряме покарання «ХАНСОКУ МАКЕ», крім будь-яких інших дисциплінарних стягнень, які можуть бути визначені дисциплінарною комісією.

У тому разі, коли лікар команди, відповідальний за учасника, ясно розуміє, особливо в разі техніки удушення, що є серйозна небезпека для здоров'я його підопічного, він може підійти до краю татамі та просити суддів негайно зупинити поєдинок. Таке втручання означатиме програш поєдинку й тому має прийматися тільки у виняткових випадках.

Якщо неможливо визначити причину травми обох учасників, і немає винних, перемагає учасник, який може продовжити боротьбу.

4.20 Неявка та відмова від боротьби

1. Рішення «ФУСЕН-ГАЧІ» (перемога внаслідок неявки суперника) оголошується тому учаснику, суперник якого не з'явився на сутичку.

2. Якщо один учасник готовий вчасно та Суддівська комісія бачить, що його суперник відсутній, вона може попросити суддю-інформатора оголосити «останнє попередження про вихід на татамі» відсутньому учаснику.

3. Рефері запрошує готового до поєдинку учасника для очікування на край робочої зони. Табло починає зворотний відлік 30 секунд. Якщо протягом 30 секунд суперник не з'являється, то рефері запрошує присутнього учасника в робочу зону й оголошує його переможцем «ФУСЕН-ГАЧІ».

4. Учасник, що не з'явився (спізнівся), позбавлений права на поєдинок, але може брати участь у втішних зустрічах за рішенням Суддівської комісії.

5. Перш ніж оголосити «ФУСЕН-ГАЧІ» рефері повинен отримати згоду з боку Суддівської комісії.

6. Перемога «КІКЕН-ГАЧІ» оголошується тому учаснику, суперник якого відмовляється від боротьби з будь-якої причини під час поєдинку.

7. Контактні лінзи: якщо учасник протягом сутички втрачає свої контактні лінзи і, не маючи можливості негайно поставити їх на місце, інформує рефері, що не може продовжити без них сутичку, рефері, повинен віддати перемогу його суперникові «КІКЕН-ГАЧІ» після консультації з суддями.

8. Якщо учасник-кадет втрачає свідомість під час задушливого прийому «шима-ваза», він більше не має права продовжувати участь у змаганнях.

4.21 Командні змагання

1. Для проведення командних змагань кількість вагових категорій визначається відповідно до віку учасників і Положенням. Дозволяється проводити змагання з меншою кількістю вагових категорій від існуючих за певним віком.

Дозволяється заявляти по два спортсмени в кожен вагову категорію, які мають право боротися у своїй категорії або на категорію вище. Учасник, який був заявлений і боровся на категорію вище, у подальшому може знову боротися у своїй категорії.

Офіційний представник команди не пізніше ніж за 20 хвилин до початку зустрічі зобов'язаний назвати спортсменів, що беруть участь у цій командній зустрічі. Якщо спортсмени не названі – беруть участь спортсмени, які стоять першими в заявленому командному списку у відповідній ваговій категорії.

2. Командні змагання проводяться за порядком вагових категорій, від найменшої до найбільшої (якщо інший порядок не визначено Положенням про змагання).

3. У разі проведення змішаних командних змагань (чоловіки та жінки), встановлюється такий порядок зустрічей: боротьбу починає найменша жіноча вагова категорія, потім найменша чоловіча вагова категорія й так далі за порядком зростання вагових категорій.

4. Усі учасники зобов'язані бути присутніми під час офіційного представлення команд і оголошення результату зустрічі (офіційному поклони). Учасники, які не вийшли на офіційний уклін, знімаються з подальших змагань.

5. Усі учасники, заявлені для командної зустрічі, зобов'язані боротися. Якщо учасник відмовляється боротися («віддає перемогу»), команда оголошується такою що прогала і знімається зі змагань.

6. Кожна особиста зустріч проводиться до визначення переможця. Нічий («хіківакі») немає. Якщо в кінці зустрічі між учасниками немає різниці в рахунку, зустріч триває за правилом «ГОЛДЕН СКОР».

7. Змагання проводяться за олімпійською, коловою або змішаною системою. Протокол командної зустрічі у додатку Г.

8. Результати зустрічей заносяться до протоколу командних змагань. Команда, яка набрала найбільшу кількість перемог, виграє командну зустріч. У разі рівного розподілу перемог проводиться підрахунок очок (ураховується якість перемог). У разі рівності і цих показників, за жеребом визначається одна вагова категорія для повторного поєдинку, результат якої визначає переможця командної зустрічі. У жеребкуванні беруть участь усі категорії, не залежно від наявності або відсутності заявлених у них учасників. Переборюються ті самі учасники, що боролися в перших зустрічах.

9. Якість перемоги оцінюється кількістю очок:

- перемога «ІППОН», «ФУСЕН-ГАЧІ», «КІКЕН- ГАЧІ» – 10 очок;
- перемога з перевагою «ВАЗА-АРІ» – 1 очко.

10. У змішаних командних змаганнях у «ГОЛДЕН СКОР» утримання триває до оголошення «ІППОН» (20 с.).

4.22 Ситуації, не передбачені Правилами

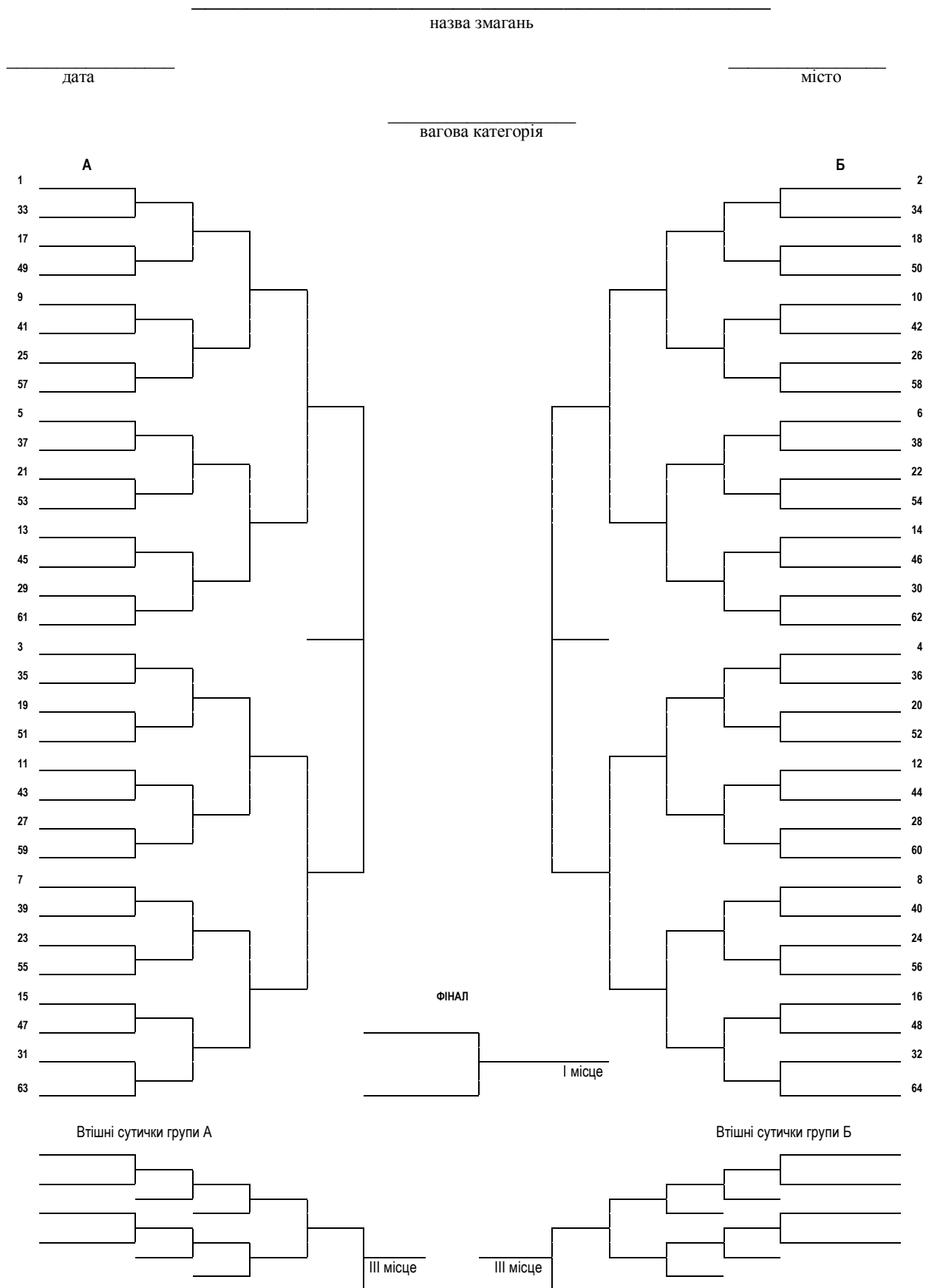
У разі виникнення будь-якої ситуації, не передбаченої цими правилами, вона повинна бути розглянута, рішення приймається рефері після консультації з Суддівською комісією.

ДУЖЕ ВАЖЛИВО!!

Якщо судді не впевнені, хто має отримати оцінку або покарання, то відповідно до принципів чесної боротьби, краще не приймати будь-якого рішення та дозволити поєдинку продовжуватись.

ДОДАТОК А

Система проведення змагань за олімпійською системою з втішними зустрічами від півфіналістів

Продовження додатка А

1. Шляхом жеребкування всі учасники поділяються на дві групи: А (непарні номери) та Б (парні).
2. У групах А і Б учасники, які здобули перемоги в попередніх поєдинках, виходять до наступного кола змагань. Так триває доти, доки не будуть визначені два фіналісти – найсильніші в групах А та Б.
3. У фіналі за перше місце зустрічаються спортсмени, які не програли жодної зустрічі у своїй групі.
4. Серед учасників, які програли чотирьом півфіналістам, проводяться втішні зустрічі. Учасник, який програв сильнішому у першому колі, зустрічається з тим, хто програв сильнішому у другому. Переможець цього поєдинку зустрічається з тим, хто програв сильнішому у третьому колі.
5. Переможець втішних сутичок групи А у поєдинку за третє місце зустрічається з тим, хто програв сутичку за вихід до фіналу у групі Б, переможець втішних сутичок групи Б – з тим, хто програв сутичку за вихід до фіналу у групі А.
6. Спортсмени, які програли сутички за третє місце, посідають п'яті місце, шості місце посідають спортсмени, які програли передостанню втішну зустріч.
7. У фінальній частині змагань проводяться зустрічі за 1-3 місце.

ДОДАТОК Б

Система проведення змагань за коловою системою

1 Два учасники

назва змагань

дата

місто

вагова категорія

	Прізвище, ім'я	Команда	Очки	Очки	Прізвище, ім'я	Команда	Час
1-2							
1-2							
1-2							

Місце	Прізвище, ім'я	Команда
1		
2		

1. Критерії визначення переможця: отримання двох перемог.
2. У випадку одержання по одній перемозі кожним учасником, призначається третя зустріч.

Продовження додатка Б

2 Три учасники

назва змагань

дата

місто

вагова категорія

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	Кількість перемог	Очки	Місце
1								
2								
3								

Прізвище, ім'я	Очки	Очки	Прізвище, ім'я	Час
----------------	------	------	----------------	-----

1–2				
-----	--	--	--	--

1–3				
-----	--	--	--	--

2–3				
-----	--	--	--	--

1. Якість перемоги оцінюється кількістю очок:

- перемога «ІППОН», «ФУСЕН-ГАЧІ», «КІКЕН-ГАЧІ» – 10 очок;
- перемога з перевагою «ВАЗА-АРІ» – 1 очко.

2. Критерії визначення переможця у коловій системі:

- найбільша кількість перемог;
- найбільша сума виграшних очок;
- пряме порівняння (якщо два учасники мають однакову кількість перемог і суму очок, учасник, який переміг у сутичці між ними, визначається кращим);
- найменший час, затрачений на всі переможні поєдинки.

3. Учасники однієї команди зустрічаються в першій зустрічі, якщо цих спортсменів неможливо розвести за підгрупами.

Продовження додатка Б

3 Чотири учасники

назва змагань

дата

місто

вагова категорія

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	4	Кількість перемог	Очки	Місце
1									
2									
3									
4									

Прізвище, ім'я	Очки	Очки	Прізвище, ім'я	Час
----------------	------	------	----------------	-----

1–2				
3–4				

1–3				
2–4				

1–4				
2–3				

Продовження додатка Б

4. П'ять учасників

назва змагань

дата

місто

вагова категорія

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	4	5	Кількість перемог	Очки	Місце
1										
2										
3										
4										
5										

Прізвище, ім'я	Очки	Очки	Прізвище, ім'я	Час
----------------	------	------	----------------	-----

1–2					
3–4					

1–5					
2–3					

4–5					
1–3					

2–4					
3–5					

1–4					
2–5					

ДОДАТОК В

Система проведення змагань за змішаною системою

1 П'ять учасників

назва змагань

дата

місто

вагова категорія

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	Кількість перемог	Очки	Місце
1								
3								
5								

1		
3		

1		
5		

3		
5		

2		
4		

I місце

III місце

Продовження додатка В

2 Шість учасників

назва змагань

дата

місто

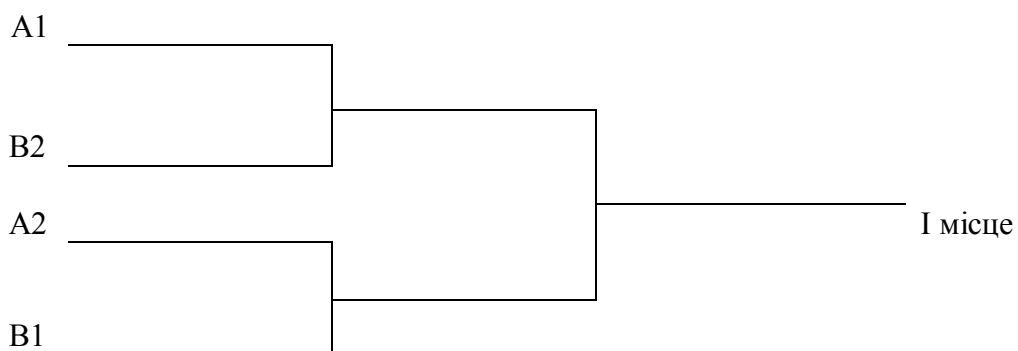
вагова категорія

Група А

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	Кількість перемог	Очки	Місце
1								
2								
3								

Група В

№	Прізвище, ім'я	Команда	1	2	3	Кількість перемог	Очки	Місце
1								
2								
3								

Продовження додатка В

Таблиця В.1 – Порядок зустрічей за коловою та змішаною системою в підгрупах

Кількість учасників	1 круг	2 круг	3 круг	4 круг	5 круг
3	1–2	1–3	2–3		
4	1–2 3–4	1–3 2–4	1–4 2–3		
5	1–2 3–4	1–5 2–3	4–5 1–3	2–4 3–5	1–4 2–5
6	1–2 3–4 5–6	1–5 2–3 4–6	4–5 1–3 2–6	2–4 3–5 1–6	1–4 2–5 3–6

ДОДАТОК Г

Протокол командної зустрічі

назва змагань

дата

місто

команда

команда

Вагова категорія	Прізвище, ім'я	Результат	Час	Результат	Прізвище, ім'я	Вагова категорія
Кількість перемог					Кількість перемог	
Кількість очок					Кількість очок	

З рахунком _____ перемогу одержала команда _____

ДОДАТОК Д

Зразок заявки

ЗАЯВКА

Організація _____

Найменування змагання _____

Дата, місце проведення _____

№№ пп.	Вагова категорія	Прізвище, ім'я	Рік народження	Спортивний розряд, звання	Кваліфікаційна ступінь	Місто	ФСТ, відомство	ДЮСШ, СК	ПІБ тренера	Віза та печатка лікаря
1										
2										
3										

Допущено до змагань _____ чол.

Підпис лікаря

Прізвище, ініціали

М. П.

Підпис та печатка лікаря затверджує своїм
підписом та печаттю головний лікар обласного
лікарсько-фізкультурного диспансеру

Підпис

Прізвище, ініціали

М. П.

Затверджується підписом керівника
та печаттю виконавчої влади в галузі
фізичної культури та спорту

Підпис

Прізвище, ініціали

Президент обласної федерації

Підпис

Прізвище, ініціали

Представник команди

Підпис

Прізвище, ініціали

Заявка повинна бути тільки в надрукованому вигляді

ДОДАТОК Е

Таблиця Е.1 – Вагові категорії відповідно до вікових груп

Молодші діти до 11 років		Молодші діти до 12 років		Молодші діти до 13 років		Діти до 14 років		Молодші юнаки та дівчата до 15 років		Юнаки і дівчата до 16 років		Молодші кадети до 17 років, кадети до 18 років		Юніори та юніорки до 21 року		Молодь до 23 років, дорослі	
Час сутички - 2 хвилини		Час сутички - 2 хвилини		Час сутички - 3 хвилини		Час сутички - 3 хвилини		Час сутички - 3 хвилини		Час сутички - 3 хвилини		Час сутички - 4 хвилини		Час сутички - 4 хвилини		Час сутички - 4 хвилини	
Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юнаки	Дівчатка	Юніори	Юніорки	чоловіки	Жінки
23	21	26	23	29	25	32	28	35	32	42	36	46	40	55	44	60	48
26	23	29	25	32	28	35	32	38	36	46	40	50	44	60	48	66	52
29	25	32	28	35	32	38	36	42	40	50	44	55	48	66	52	73	57
32	28	35	32	38	36	42	40	46	44	55	48	60	52	73	57	81	63
35	32	38	36	42	40	46	44	50	48	60	52	66	57	81	63	90	70
38	36	42	40	46	44	50	48	55	52	66	57	73	63	90	70	100	78
42	40	46	44	50	48	55	52	60	57	73	63	81	70	100	78	+100	+78
46	44	50	48	55	52	60	57	66	63	81	70	90	78	+100	+78		
50	+44	55	+48	60	+52	66	+57	73	+63	+81	+70	+90	+78				
+50		+55		+60		+66		+73									

ДОДАТОК Ж

Обладнання приміщення для зважування (1 кімната для чоловіків, 1 кімната для жінок)

1. Електронні ваги, стандартизовані у кімнаті зважування.
2. Електронні ваги поза кімнати зважування (1 шт.), 2 стола, 6 стільців, вішалки або корзини для одягу спортсменів, протокол зважування на кожну вагову категорію.
3. Як у кімнаті зважування для жінок, так і в кімнаті зважування для чоловіків, повинно бути те саме обладнання.
4. Група зважування: дві судді – жінки на одних вагах у кімнаті для зважування жінок і два судді – чоловіки на одних вагах у кімнаті для зважування чоловіків. Вони повинні записувати точну вагу учасників у протокол зважування.
5. Офіційно призначені особи перевіряють документи спортсмена та повідомляють про всі виявлені розбіжності.
6. Відповідальна особа, призначена організатором, відкриває кімнату та відповідає за обладнання (під час офіційного та неофіційного зважування). Ця особа перебуває в розпорядженні представника суддівської колегії змагань.
7. Головний суддя призначає одного члена суддівської колегії для контролю за процедурою зважування.
8. Спортсмени можуть пройти процедуру офіційного зважування лише 1 раз.

ДОДАТОК И

Протокол

ПРОТОКОЛ ЗВАЖУВАННЯ

найменування змагань

дата

місто проведення

Вагова категорія ____ кг

Номер жеребкування	№ з/п	ПІБ учасника	Рік народження	Спортивний розряд, звання	Місто область	ФСТ, відомство	ДЮСШ, СК	ПІБ тренера

Підписи суддів на зважуванні

1. _____

2. _____

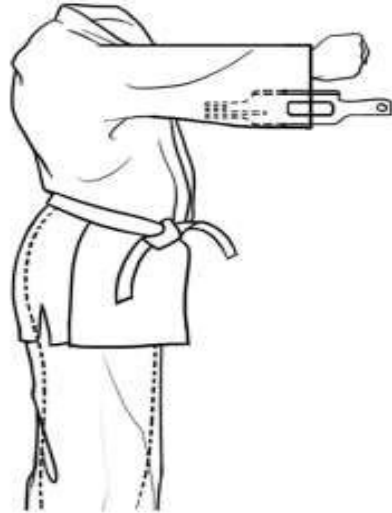
Лікар _____

ДОДАТОК К

Вимоги до костюма

1. Рукав.

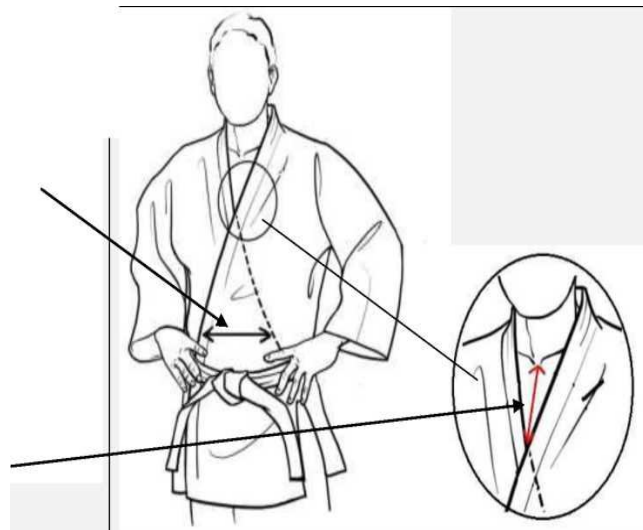
Рукави куртки повинні повністю закривати руку, зокрема зап'ястки під час контролю.

2. Куртка.

Відстань між двома відворотами куртки в горизонтальній позиції має бути мінімум 20 см.

Відстань за вертикаллю від поглиблення верхнього краю груднини до місця перетину закатів має не перевищувати 10 см.

ДОДАТОК Л

Склад та чисельність суддівської колегії ФДУ

Таблиця Л.1 – Склад та чисельність суддівської колегії на змаганнях з дзюдо, що проводяться під егідою ФДУ

№ з/п	Посада	1 татамі	2 татамі	3 татамі	4 татамі	5 татамі
Суддівська колегія						
1.	Головний суддя	1	1	1	1	1
2.	Комісар татамі	1	2	3	4	5
3.	Головний секретар	1	1	1	1	1
4.	Секретар	–	–	1	2	2
5.	Судді	9	18	27	36	45
6.	Технічний секретар	1	1	1	2	2
7.	Суддя на табло	2	4	6	8	10
8.	Суддя інформатор	1	2	3	4	5
9.	Лікар	1	1	2	2	3
10.	Медична сестра	1	2	3	4	5
11.	Комендант	1	1	1	1	1
12.	Технічний персонал	2	3	4	5	6
13.	Фахівці радіо, відео комп'ютерного забезпечення	1	1	2	2	4
Разом		22	37	55	72	90

ДОДАТОК М

Жести рефері

«ІППОН» – підняти випрямлену руку над головою долонею вперед.

«ВАЗА-АРІ» – підняти випрямлену руку вбік на рівень плеча долонею вниз.

«ВАЗА-АРІ-АВАСЕТ-ІППОН» – показати жестами спочатку «ВАЗА-АРІ», а потім «ІППОН».

«ОСАЄКОМІ» – витягнути руку вперед (долоня вниз) – у бік борців, перебуваючи лицем до них і трохи нахиливши корпус уперед.

«ТОКЕТА» – витягнути руку вперед (долоня - великий палець угору) і два-три рази швидко помахати нею вліво – управо, трохи нахиливши корпус уперед.

«МАТЕ» – підняти руку вперед паралельно татамі на висоту плеча долонею вперед пальцями вгору у бік хронометриста.

«СОНО МАМА» – торкнутися та легко штовхнути долонями обох учасників.

«ЙОШИ» – легким поштовхом торкнутися долонями обох учасників.

Відміна помилкової оцінки – однією рукою показати помилковий жест, а іншою рукою (долоня розгорнена всередину), піднявши її над головою, помахати два-три рази вліво–управо.

Оголошення переможця зустрічі – підняти руку вище за плече у напрямі переможця.

Вказати учасникові (учасникам) на необхідність привести до ладу костюм – схрестити руки на рівні поясу долонями до себе.

Виклик лікаря: обернутися у бік медичного персоналу та показати запрошувальний жест рукою від медичного столу до травмованого учасника.

Оголошення покарання («ШИДО», «ХАНСОКУ МАКЕ») – указівним пальцем показати на учасника, який повинен бути покараний.

Пасивне ведення боротьби – підняти зігнуті в ліктях обидві руки перед собою на рівні грудей і обертати ними вперед, потім показати пальцем на караного учасника.

Фальш атака – витягнути обидві руки вперед із стислими пальцями в кулак і потім опустити їх униз.

У тих випадках, коли недостатньо зрозуміло, хто з учасників отримав оцінку або покарання, рефері, після офіційного жесту, може вказати на синю або білу смужку (початкове положення спортсмена).

У разі виникнення тривалої паузи рефері жестом витягнутої руки долонею вгору вказує учасникові (учасникам) на місце початкового положення.

Щоб правильно показати жест «ВАЗА-АРІ», потрібно починати рух руки від грудей.

Під час виконання жестів «ВАЗА-АРІ», «ІППОН» рефері повинен займати таке положення, щоб оцінка була чітко видна суддям. Проте при цьому обидва учасники повинні перебувати в полі його зору.

У разі оголошення покарання обом учасникам рефері по черзі оголошує покарання (вказівним пальцем лівої руки учасникові зліва, а правої руки – учасникові справа).

У разі помилкового жесту необхідно як найшвидше зробити жест відміни рішення, у разі відміни оцінки вона не оголошується, а потім показати й оголосити правильну оцінку.

Усі жести повинні тривати від 3 до 5 секунд.

Для оголошення переможця рефері повертається на вихідну позицію. Робить крок уперед і указує на переможця, потім робить крок назад.

Поклін у разі входу на татамі та виході з нього

Положення арбітра перед сутичкою

Запрошення спортсменів на татамі

Оцінка «ІППОН»

Оцінка «ВАЗА-АРІ»

Оцінка «ВАЗА-АРІ-АВАСЕТ-ІППОН»

Команда «ОСАЕКОМІ»

Команда «ТОКЕТА»

«ХАДЖІМЕ»-
«СОРЕ МАДЕ»

Команда «МАТЕ»

«СОНО МАМА»-
«ЙОШІ»

Відміна оцінки

Скасування оцінки

Визначення переможця
сутички

Команда заправитись

Запрошення лікаря

Покарання

Покарання за пасивність

Несправжня (фальш) атака

Покарання за вільний вихід за межі робочої зони

Покарання за блок

Покарання за схресний або односторонній захвати

Покарання за відхід від захвату шляхом прикриття свого відвороту

Покарання за захват
рукава «пістоль»

Покарання за захват
нижче пояса

Покарання за захват
рукава пальцями в
середину

Вказівка встати

ДОДАТОК Н

Майданчик для змагань

ДОДАТОК П

А К Т підготовки спортивної споруди

_____ (назва спортивної споруди)

для проведення _____ (назва змагань)

м. _____ “ _____ ” _____ 20 ____ р.

Спортивна споруда відповідає нормам, зазначеним у правилах змагань з

Зауваження _____

Комісія у складі: представник спортивної споруди _____, лікар _____, головний суддя _____ склали цей акт у тому, що спортивна споруда перебуває в належному стані, відповідає технічним і санітарним нормам, правилам техніки безпеки та підготовлена для проведення змагань.

Адміністративний і технічний персонал спортивної споруди з правилами техніки безпеки та вимогами гігієнічних норм ознайомлений.

Представник спортивної споруди _____

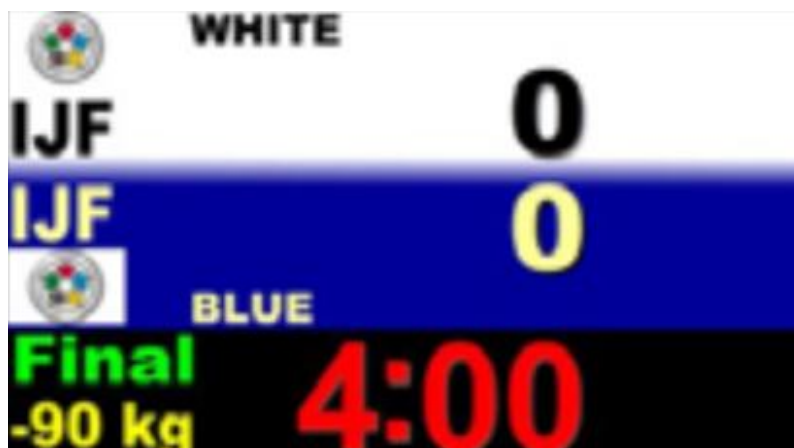
Головний суддя змагань _____

Лікар _____

ДОДАТОК Р

Обладнання

Електронне табло

Механічне табло

ДОДАТОК С

Оцінка «ІППОН»

Оцінка «ВАЗА-АРІ»

ДОДАТОК Т

Заборонені дії руками нижче поясу

«ШИДО» або
«ХАНСОКУ МАКЕ»
синьому

«ШИДО» або
«ХАНСОКУ МАКЕ»
синьому

«ШИДО» або
«ХАНСОКУ
МАКЕ» синьому

«ШИДО» або «ХАНСОКУ
МАКЕ» синьому

«ШИДО» або
«ХАНСОКУ МАКЕ»
синьому

ВИКЛЮЧНО ЗАХИСНА СТІЙКА

«ШИДО» обом учасникам

ДОДАТОК У

Заборонені технічні дії за віковими групами

Таблиця У.1 – Юнаки та дівчата до 11–12 років

Заборонені дії	Покарання
Схрестний захват («ГАДАУЛІ»)	«ШИДО»
Захват за шию без захвата кімоно «КУБІ-НАГЕ»	
Задушливі прийоми «ШІМЕ-ВАЗА»	Перша дія «ШИДО» друга – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Больові прийоми «КАНСЕЦУ-ВАЗА»	
Задня, бокова, передня підніжки на п'ятці «ТАНІ-ОТОШІ», «УКІ-ВАЗА», «ЙОКО-ОТОШІ»	Перша дія «ШИДО» або «ХАНСОКУ МАКЕ» (залежно від ступені нанесення шкоди здоров'ю суперника), друга дія – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Кидки через груди (прогином) усі варіанти «УРА-НАГЕ», «ЙОКО-ГУРУМА»	
Кидки через голову з упором ноги в живіт і Подсадом гомілкою «ТОМОЕ-НАГЕ», «СУМІ-ГАЕШІ»	
Кидки з колін або з коліна «ДРОП-СЕОІ-НАГЕ»	
Кидки через спину зі зворотним захопленням і з захватом за два рукави «СОДЕ-ЦУРІКОМІ-ГОШІ»	

Таблиця У.2 – Юнаки та дівчата до 13 років

Заборонені дії	Покарання
Задушливі прийоми «ШІМЕ-ВАЗА»	Перша дія «ШИДО» друга – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Больові прийоми «КАНСЕЦУ-ВАЗА»	
Кидки через груди (прогином) усі варіанти «УРА-НАГЕ», «ЙОКО-ГУРУМА»	Перша дія «ШИДО» або «ХАНСОКУ МАКЕ» (в залежності від ступені нанесення шкоди здоров'ю суперника), друга дія – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Кидки через голову з упором ноги в живіт і подсадом гомілкою «ТОМОЕ-НАГЕ», «СУМІ-ГАЕШІ»	
Кидки з колін або з коліна «ДРОП-СЕОА- НАГЕ»	
Кидки через спину зі зворотним захопленням і з захватом за два рукави «СОДЕ-ЦУРІКОМІ-ГОШІ»	

Таблиця У.3 – Юнаки та дівчата до 14 років

Заборонені дії	Покарання
Задущливі прийоми «ШІМЕ-ВАЗА»	Перша дія «ШИДО» друга – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Больові прийоми «КАНСЕЦУ-ВАЗА»	
Кидки через груди (прогином) усі варіанти «УРА-НАГЕ», «ЙОКО-ГУРУМА»	Перша дія «ШИДО» або «ХАНСОКУ МАКЕ» (залежності від ступені нанесення шкоди здоров'ю суперника), друга дія – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Кидки через голову з упором ноги в живіт і подсадом гомілкою «ТОМОЕ-НАГЕ», «СУМІ-ГАЕШІ»	
Кидки з колін або з коліна «ДРОП-СЕОЕ-НАГЕ»	

Таблиця У.4 – Юнаки та дівчата до 15 років

Заборонені дії	Покарання
Задущливі прийоми «ШІМЕ-ВАЗА»	Перша дія «ШИДО» друга – «ХАНСОКУ МАКЕ»
Больові прийоми «КАНСЕЦУ-ВАЗА»	

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до організації самостійної роботи і проведення практичних занять

із навчальної дисципліни

«ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

(Міжнародні правила проведення змагань із дзюдо)

(для всіх освітніх програм Університету)

Укладач **СТЕЦЕНКО** Денис Юрійович

Відповідальний за випуск *Н. І. Горошко*

Редактор *В. І. Шалда*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2018, поз. 283 М.

Підп. до друку 14.01.2019 Формат 60x84/16

Друк на ризографі Ум. друк. арк. 3,5.

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.